

تاریخ چاپ: اسفند ۹۵

انتشارات:

صفحه آرایی و تدوین: معصومه میری، میلاد شیخی، عیسی اکبرزاده
مسؤولیت علمی مقالات به عهده نویسنده‌گان است.

۹۵ و ۸ اسفند ماه

دکتر سید عباس موسوی
رئیس دانشگاه و سمینار

در عصری که دانش و نوآوری منبع اصلی رقابت و مزیت استراتژیک رقابت در جهان محسوب می‌گردد، کسب دانش صرفاً با حضور فیزیکی در مکان‌های آموزشی میسر نمی‌باشد. در این شرایط پژوهش و تحقیق عامل مهمی در تولید دانش، دانایی و پیشرفت کشورهاست. به گونه‌ای که میزان پژوهش‌های انجام شده در هر جامعه یکی از مهمترین شاخص‌های توسعه یافته‌گی آن جامعه به شمار می‌رود. هدف تحقیق، کشف و گسترش دانش و در حقیقت راهی برای جستجوی آگاهی است. با تحقیق کردن است که به عرصه‌های جدید علم و دانش می‌توان پا نهاد و وارد عرصه‌های ناشناخته شد.

امیدوارم برگزاری این رخداد خجسته پژوهشی بتواند در گسترش و تعمیق فرهنگ در سطوح مختلف بویژه در بین دانشجویان عزیز مؤثر واقع گردد و هر ساله شاهد ارتقای بیش از پیش از این برنامه‌ها در سراسر کشور و در نظام سلامت باشیم. اینجانب از تلاش تمامی دست اندکاران محترم اعم از دانشجویان عزیز و همکاران برگزاری چهاردهمین سمینار دانشجویی کشوری دانش و تندرستی تشکر می‌نماییم. همچنین به تمامی دانشجویان میهمان و اعضای محترم هیأت علمی از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور که با ارسال تحقیقات خود بر غنای این حرکت پژوهشی افزوده اند خیر مقدم عرض نموده، امیدوارم کلیه برگزارکنندگان محترم در پرتو عنایات خداوند منان با بهره مندی از برکات و فواید این حرکت علمی در راستای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جامعه موفق و مؤید باشند.

**دکتر محمد حسن امامیان
معاونت تحقیقات و فناوری اطلاعات دانشگاه**

کشوری که دستش از علم تبهی است، نمی‌تواند موقع عزت داشته باشد. یک ملت، با اقتدار علمی است که می‌تواند سخن خود را به گوش دنیا برساند؛ با اقتدار علمی است که می‌تواند سیاست برتر را در دنیای سیاسی حائز شود. مقام معظم رهبری سمینار دانش و تندرستی فرصت مغتنمی است تا دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی محفلی علمی و صمیمانه تشکیل دهند و در این مجال دانشگاه علوم پزشکی شاهروド وظیفه میزبانی از جوانان دانش‌پژوه را بر عهده دارد. تولید علم که از مسیر پژوهشگری گسترش روزافزون یافته، از مهمترین معیارهای قضاوت در مورد درجه پیشرفت جوامع و ملت‌ها است. برای پژوهشگر شدن البته باید مسیری طولانی پیموده شود.

کنگاواری‌های کودکانه، بازی‌های خلاقیت برانگیز، خیال‌پردازی‌های دوران نوجوانی، سیستم آموزشی مبتنی بر خلاقیت، تمرین چگونگی پاسخ به سوالات نه چندان مشکل، انجام پژوهش‌های نه چندان بزرگ و پیچیده و در نهایت انجام پژوهش‌های دقیق، وسیع و.... از جمله گذرگاه‌های این مسیر طولانی می‌باشد. برگزاری چهاردهمین سمینار دانش و تندرستی به همت همکاران کمیته تحقیقات دانشجویی به انجام رسیده است که در همین مقال از تک تک این عزیزان تشکر و قدردانی می‌کنم.

۹۵ و ۸ اسفند ماه ۷

دکتر محمدحسین ابراهیمی

نائب رئیس سمینار و سرپرست کمیته تحقیقات دانشجویی

بار محبت از همه باری گرانتر است
وان کس کشد که از همه ناتوانتر است

فلسفه برگزاری سمینار علمی و پژوهشی، تعامل میان محققین و پژوهشگران عرصه علم و دانش در جهت یافتن پاسخ برای مسئله‌ها و مشکلات جاری جامعه بشری است. با عنایت خاصه درگاه حق چهاردهمین سمینار دانش و تندرستی به صورت کشوری با تکیه بر مطالعات دانشجویی و حضور گرم دانشجویان علاقه مند توسط کمیته تحقیقات دانشجویی و معاونت تحقیقات و فناوری علوم پزشکی شاهروд، معاون محترم پژوهش و همکاری جمع کثیری از دانشجویان علوم پزشکی شاهروド و تعامل سازنده اساتید این دانشگاه و کارمندان محترم برگزار گردید.

در پایان از کلیه همکاران و دانشجویان عزیز تقدیر و تشکر نموده و برای تمامی محققین عرصه علم و دانش آرزوی سلامتی و تندرستی دارم.

چهاردهمین سمینار دانش و تندرستی

۷ و ۸ اسفند ماه ۹۵

یوسف محمدیان
دیر کل سمینار

بسیار خرسندم که در کسب تجربه‌ای دوباره با همکاری دوستان و همکاران عزیزم گامی در راه اعتلای پژوهش دانشجویی در حیطه دانش و تندرستی برمی‌دارم. همچنین بر خود لازم می‌دانم از استقبال و حمایت مسئولین و دانشجویانی که به هر نحوی در برگزاری این سمینار دخیل بودند نهایت تشکر و قدر دانی را بنمایم. امیدوارم طبق بیانات رهبر معظم انقلاب رشد علمی و پژوهشی کشور به ویژه در بخش دانشجویی همواره با سرعت پیشرفت کند.

موسی ابوالحسنی
دیر علمی

شکر و سپاس فراوان خداوند بزرگ را که نعمت خدمتگذاری به جامعه دانشجویان پژوهشگر کشور را نصیب ما نمود تا چهاردهمین سمینار کشوری دانشجویی دانش و تندرستی را در اسفند ۱۳۹۵ در دانشگاه علوم پزشکی شاهrood برگزار نموده و با تلاش مسئولین محترم دانشگاه و اعضای فعال کمیته تحقیقات دانشگاه در برگزاری هرچه بهتر و پریارتر نمودن سمینار قدم برداریم. امید است با عنایت پروردگار به نحو مطلوب این سمینار را برگزار نماییم، ضمن عرض خیرمقدم به همه مهمنان ارجمند و شرکت‌کنندگان گرامی، امیدواریم که مجموعه برنامه‌های سمینار رضایت خاطر شما را فراهم نماید.

مهرداد ابراهیمی
دیر اجرایی

سپاس و ستایش خداوند را که بار دیگر به ما فرصت داد تا میزبان جمعی باشیم که در راه اعتلای دانش بومی میهن عزیzman گام برداشته و مdal ارزشمند پژوهشگر را بر سینه‌ی خود دارند.

اندیشمندانی که به فرموده امام صادق (ع)، مرکب قلمشان در کفه‌ی ترازوی هنگامه‌ی رستاخیز، بر خون شهیدان برتری می‌باشد همانا که آینده‌ی کشور را با دست‌های توانمند خود، درخشان‌تر از پیش رقم خواهد زد.

به امید آن که این گردهمایی، سرآغاز و بهانه‌ای باشد برای شکوفایی استعدادهای جوانان این کشور

اعضای کمیته علمی

سپیده الماسی قلعه لانی	موسى ابوالحسنی
عدنان کریمی	نگین افتخاری
مهسا سمیعی	منیر زینلی
نرگس گرگانی	منیره سلیمیان
سمیرا اسماعیلی	مهردیه سیاهپوش
محمد رضا تباری	عظیم پورقاز
جواد امیری	لیلا میرزا علی
میلاد نصیری	سجاد حسینی امیرآبادی

اعضای کمیته اجرایی

میلاد شیخی	مهرداد ابراهیمی
حانیه اسماعیلی	ریحانه سولدوزی نجات
فاطمه زارعی	عیسی اکبرزاده
ریحانه عابدلو	فاطمه قابل
فریبا دهقانی زاده	فرزانه عاطف
حمیدرضا کتعانی	عارفه خادمیان
مرتضی کرمانی	امیرحسین پورافخم
سجاد صالحی پور	احمد محمودی
کسری رحیمی	ابوالفضل پاشازاده
فرناز رمضانی	محسن زبردست
شیوا داداش زاده	امیرحسین رحمانی
امیر هوشنگ مشرف	مژده هادوی
آرین باقری	کوثر ابراهیمی
عاطفه محمدی	پگاه خانزاده
مهسا موسوی	زهرا شاه محمدی
	اعظم هادی

فهرست مطالب

بررسی اپیدمیولوژیک دیابت بارداری در شاهرود	۱۰
میزان بروز دیابت بارداری و عوامل مرتبط با آن در زنان باردار شاهرود در سال ۱۳۹۳	۱۱
بورسی راهکارهای موثر بر کنترل دیابت	۱۲
نقش کاردرومی در بیماری دیابت (یک مطالعه مروری)	۱۳
بررسی تاثیر آموزش خود مراقبتی در پیشگیری از پیامدهای مادری و جنینی در مادران مبتلا به دیابت بارداری	۱۴
میزان آگاهی و عملکرد بیماران دیابتی به اصول خودمراقبتی و عوامل موثر بر آن. مطالعه مروری سیستماتیک	۱۵
ارزیابی تاثیر تعییه روتنین درن شیاردار بر درد شانه بعد از کله سیستکتمویی به روش لپاروسکوپی، یک کارآزمایی بالینی تصادفی	۱۶
بررسی تأثیر گیاه دارویی شیرین بیان در درمان گرگرفتگی دوران یائسگی مرور سیستماتیک مطالعات کارآزمایی بالینی در ایران	۱۷
Etiology of first seizure and demographic finding in children	۱۸
بررسی میزان مصرف گیاهان دارویی در بیماران دیابتی شهر به در سال ۱۳۹۵	۱۹
بررسی شیوع سندروم متابولیک بر اساس معیارهای ATP III IDF در پرستن دانشگاه علوم پزشکی شاهرود	۲۰
بررسی شیوع و علل گرایش مصرف سیگار در بین دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران در سال ۱۳۹۵	۲۱
کیفیت خواب سالمدان و تاثیر آن بر سلامت عمومی	۲۲
ارتباط دیابت با ابتلا به انگل دمودکس و تأثیر تنظیم سطح گلوکز بر تعداد انگل: یک مطالعه مروری نظام مند	۲۳
بررسی و مقایسه تاثیر تزریق وریدی و داخل کاف هیدروکورتیزون بر فروانی و شدت گلودرد بدنبال استفاده از لوله تراشه در بیهوشی اعمال جراحی باز شکستگی‌های اندام انتهایی	۲۴
بررسی و مقایسه تأثیر استنشاق رایحه اسطوخودوس بر میزان تهوع و استفراغ بعد از جراحی فتق شکمی	۲۵
بررسی اثر عصاره انگور سیاه (<i>vitis vinifera</i>) بر روند بهبود زخم در موش‌های رت دیابتی	۲۶
Nutritional status of mix Iranian ethnic medical students living in Shahrood dormitories, using semi-quantitative Food frequency questionnaire (FFQ) in 2016.	۲۸
درمان زخم پای دیابتی با کسیژن فشاربالا (HBOT): یک مقاله مروری	۲۹
ارزیابی مقایسه ای اثر ضد قارچی مزوپروس Ag-MCM-41 با داروی فلوكونازول و آمفوتريپسين B بر مهار رشد سویه استاندارد کاندیدا آلبیکنس	۳۰
بررسی تاثیر چربی‌های مختلف رژیم غذایی بر پروفایل چربی موش رت	۳۱
مقایسه ای سبک زندگی سلامت و کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به بیماری مزمن کلیوی با افراد سالم	۳۲
بررسی نانو تکنولوژی در صنایع غذایی	۳۳
بررسی آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود در زمینه بهداشت و اینمنی مواد غذایی	۳۴
بررسی تاثیر آموزش خود مراقبتی در پیشگیری از پیامدهای مادری و جنینی در مادران مبتلا به پراکلامپسی	۳۵
کتوواسیدوز دیابتی در کودکان	۳۶
سندرم کلیبل ترنونه در یک نوزاد: گزارش مردمی	۳۷
بررسی تأثیر استعمال دئودورانت / ضد عرق‌ها در افزایش بروز سرطان پستان	۳۸
سلامت روان و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران سال	۳۹
بررسی اپیدمیولوژیک مسمومیت با علف کش دیازینون در بیمارستان رازی قائمشهر سال‌های ۸۹ تا ۹۴	۴۰

۹۵ و ۸ اسفند ماه

- بررسی شیوع اضطراب امتحان در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی ساری سال ۱۳۹۴.....۴۱.
- تأثیر آموزش تغذیه‌ای چهره به چهره بر رفتار تغذیه‌ای بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲.....۴۲.
- فرآونی سندروم پای بیقرار در بیماران دیابتی شهر به در سال ۱۳۹۵.....۴۳.
- نقش پرستاردر مراقبت از پای دیابتیک و پیشگیری از عوارض آن.....۴۴.
- بررسی ارتباط دیابت بارداری بر رضایت جنسی - مروری سیستماتیک.....۴۵.
- بررسی سیستم‌های مدیریتی اسناد در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شاهرود .....۴۶.
- Copro-PCR prevalence of *Echinococcus granulosus* infection in dogs in Kerman, southeast of Iran .....۴۷.
- میزان شیوع باسیلوس سرئوس در شیر خام غیریاستوریزه شهرستان نور در سال ۱۳۹۴.....۴۸.
- بررسی تأثیر اعتقادات مذهبی بر سازگاری زنان مبتلا به سرطان سینه مراجعه کننده به درمانگاه انکولوژی بیمارستان شهید صدوqi بزد .....۴۹.
- تأثیر گیاه رازیانه (*Foeniculum vulgare*) در تسکین دیسمتوره اولیه: مروری سیستماتیک مطالعات انجام شده در ایران .....۵۰.
- تاب آوری و عوامل موثر بر آن از دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستان شهید صدوqi بزد.....۵۱.
- بررسی رابطه مواجهه با گرد و غبار سیمان و بروز عالیم تنفسی (مقاله مروری) .....۵۲.
- بررسی روایی و پایایی پرسشنامه خودکارآمدی در دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی شاهرود ۹۳.....۵۳.
- ارزیابی عوامل مرتبط با دیابت نوع دو با استفاده از مدل رگرسیون لجستیک (مروری سیستماتیک) .....۵۴.
- بررسی سبک زندگی و عوامل مرتبط با آن بر سلامت روان دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی نسبیه ساری در سال ۱۳۹۵ .....۵۵.
- مداخلات جامعه محور بر اساس سطح جمعیت برای ارتقاء سلامت دهان و دندان کودک .....۵۶.
- اختلالات روان در بیماران دیابتی .....۵۷.
- بررسی اثر دو روش مختلف آموزشی در اصلاح نگرش غذایی بیماران دیابتیک مراجعه کننده به درمانگاه پاسارگاد شاهرود در سال ۱۳۹۴ .....۵۸.
- بررسی نگرش بیماران دیابتی شهر به در مورد بیماری دیابت و درمان آن .....۵۹.
- مقایسه رضایتمندی زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی بیماران دیابتی نوع ۲مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین(ع) شاهروド و افراد غیردیابتی .....۶۰.

سخنواری

علوم پایه پزشکی

علوم بالینی پزشکی

دندانپزشکی و داروسازی

زیوتراپی و علوم توانبخشی

تاریخ و مامن

سمیولوژی

اخلاق پزشکی و اخلاق در پرستاری

علوم بهداشت (حرفه‌ای، عمومی) و تغذیه و

مهور ویراهه

دیابت

۱۳۹۵ اسفندماه و ۷

دارای امتیاز بازآموزی

تلفن: ۰۲۳-۳۲۲۹۴۴۹۹
دروزگار: ۰۲۳-۳۲۲۳۹۴۸۵۲
وب سایت: cong.shmu.ac.ir
ست الکترونیک: cong@shmu.ac.ir

بررسی اپیدمیولوژیک دیابت بارداری در شاهروود

سارا محمدی^{*}، زهرا متقی، شواره عجفری

- ^۱ دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره در مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران
^۲ دکترای تخصصی بهداشت باروری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران
^۳ کارشناس مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران

چکیده:

مقدمه: دیابت بارداری شایعترین اختلال متابولیک در دوران بارداری است. شیوع دیابت بارداری در جهان از ۴ تا ۱۴ درصد گزارش شده است. زنان مبتلا به دیابت بارداری در معرض خطر بالای ابتلا به عوارض بارداری هستند. از این رو این مطالعه با هدف شناسایی دیابت بارداری میتواند در جهت بهبود و پیشگیری از عوارض به درمانگران کمک نماید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی تحلیلی و از نوع مقطعی بوده است. کلیه زایمان‌های انجام شده در بیمارستان فاطمیه شاهروود در طول سالهای ۱۳۹۴-۱۳۹۲ مورد مطالعه قرار گرفتند و با مراجعة به پروندهای آنان اطلاعات فردی، اطلاعات مامایی، اطلاعات مربوط به پیامدهای مادری و نوزادی استخراج و مورد تجزیه و تحلیل با نرم افزار آماری SPSS و آزمون‌های آماری تی و کای اسکوئر قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه ۶۸۹۱ مادر وارد مطالعه شدند. از این تعداد ۲۵۲ نفر مبتلا به دیابت بارداری (۷.۳٪) بودند. میانگین سنی مادران دیابتی و غیردیابتی به ترتیب ۳۹.۲ ± ۵.۴ و ۳۹.۸ ± ۵.۴ بود. نتایج این پژوهش نشان میدهد که بین محل سکونت مادر، افزایش سن و تعداد بارداری‌ها و بروز دیابت بارداری رابطه معناداری وجود دارد ($p<0.02$). ۷۸.۹۶٪ مادران دیابتی ساکن شهر و بقیه ساکن روستا بودند. نفر ۸۳. (نفر ۰.۲۲٪) از مادران حین بارداری از انسولین استفاده میکردند و ۶۷.۰۷٪ آنان با رژیم غذایی دیابت خود را کنترل میکردند. ۱۸۱ نفر (٪۷۱.۸۲) از مادران دیابتی سازارین شدند و ۷۱ نفر (٪۲۸.۱۸) زایمان طبیعی را تجربه کردند. در مقایسه با مادران غیردیابتی، زایمان پره ترم (٪۲۰.۶۳)، زایمان سازارین (٪۷۱.۸۲) استفاده از فورسپس (٪۰.۷۹)، وزن کم نوزاد حین زایمان (٪۹.۹۲)، نیاز به احیا (٪۰.۵۵) و مرده زایی (٪۰.۷۹) به طور معناداری در مبتلایان به دیابت بارداری بیشتر بود ($p<0.05$). میزان تحصیلات مادر و آنومالیهای جنینی در دو گروه تفاوت معنی داری نداشتند ($p>0.05$).

نتیجه‌گیری: بین دیابت بارداری و سن بارداری جنین، انجام سازارین و وزن نوزاد رابطه معنی داری وجود دارد. بین تحصیلات مادر و ابتلا به دیابت بارداری ارتباط معناداری وجود ندارد. مرده زایی، نیاز به احیا نوزاد، ماقرزوگومی و وزن کم هنگام تولد، زایمان پره ترم، سازارین و استفاده از واکیوم در مادران دیابتی به طور معناداری بیشتر از مادران غیر دیابتی میباشد. بنابراین میتوان با غربالگری و اقدامات پیشگیرانه از بروز پیامدهای ناگوار دیابت بر مادر و نوزاد جلوگیری کرد.

واژگان کلیدی: اپیدمیولوژی، دیابت بارداری، پیامدهای مادری، پیامدهای نوزادی.

میزان بروز دیابت بارداری و عوامل مربوط با آن در زنان باردار شاهروド در سال ۱۳۹۳

زهره مصیبی^۱, سمیرا اسماعیلی^۲, دکتر محمد محمدی^۳, محمد علینژاد^۳, فاطمه مهرآور^۴, دکتر احمد خسروی^۵

- داشجویی کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی، دانشکده پرستاری-مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.
- داشجویی پزشکی، کمیته تحقیقات داشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.
- معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود ایران.
- مرکز تحقیقات بالینی، بیمارستان امام حسین (ع)، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.
- گروه اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.

چکیده:

مقدمه: دیابت بارداری شایعترین اختلال طبی در دوران بارداری است که منجر به بروز عوارض متعدد مادری و نوزادی می‌گردد. با توجه به تغییر اساسی که در دستورالعمل غربالگری و تشخیص دیابت بارداری در سال ۲۰۱۳ توسط سازمان جهانی بهداشت و کارگروه مطالعات بارداری انجمان بین المللی دیابت (IADPSG) صورت گرفت، لذا انجام این پژوهش پس از این تغییر اساسی در کرایتریای تشخیص دیابت ضروری به نظر می‌رسد. هدف این مطالعه تعیین میزان بروز دیابت بارداری و عوامل خطر آن می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک مطالعه طولی است که جامعه هدف آن زنان باردار مراجعه کننده به یازده مرکز بهداشتی درمانی شهری شاهروド در سال ۱۳۹۳ می‌باشند. در این مطالعه تعداد ۱۳۰۰ زن باردار به روش سرشماری طی ۶ ماه اول سال انتخاب و از نظر بروز دیابت در طی دوران حاملگی پیگیری شدند. در نهایت برای تعداد ۱۰۹۸ نفر از مادران باردار پیگیری را کامل نمودند. فرم جمع‌آوری اطلاعات توسط کارشناس مامایی آموزش دیده در هر مرکز برای مادران باردار تکمیل شد. در ابتدای مطالعه بر اساس قند خون ناشتا ۷ نفر از مادران با تشخیص دیابت قبل از بارداری تحت درمان قرار گرفتند. برای تمام خانم‌های باردار غیردیابتیک (طبیعی و پره دیابتیک = ۱۰۹۱ نفر)، به منظور غربالگری دیابت بارداری، در هفته ۲۸-۲۴ بارداری آزمون تحمل گلوکز خوراکی دو ساعته با مصرف ۷۵ گرم گلوکز (OGTT) انجام شد. قندخون قبل از مصرف، یک و دو ساعت بعد مصرف گلوکز اندازه‌گیری شد. در صورت داشتن یکی از معیارهای قندخون ناشتا $\leq ۹۲ \text{ mg/dl}$ ، قند یک ساعته $\leq ۱۸۰ \text{ mg/dl}$ و قند ۲ ساعته $\leq ۱۵۳ \text{ mg/dl}$ تشخیص دیابت بارداری قطعی شد. میزان بروز دیابت بر حسب عوامل خطر با استفاده از رگرسیون لوگ بانویمال برآورد شده است.

یافته‌ها: میانگین سنی مادران در ابتدای مطالعه برابر با ۲۸/۰ سال و انحراف معیار ۵/۱ سال با دامنه سنی ۱۵ تا ۴۴ سال بود. نتایج آزمایش تست تحمل گلوکز نشان داد که تعداد ۸۵ نفر از مادران ((incidence rate=7.8% (95%CI: 6.3-9.6)) مبتلا به دیابت حاملگی می‌باشند. سن بالاتر از ۳۵ سال (RR=۲/۹)، سابقه فامیلی ابتلا به دیابت (RR=۱/۸)، و پره دیابتیک بودن (RR=۱/۶) با افزایش خطر ابتلا به دیابت حاملگی همراه می‌باشند. نمایه توده بدنی، مصرف سیگار، تحصیلات، تعداد حاملگی در مدل معنادار نبودند.

نتیجه‌گیری: میزان بروز دیابت در جمعیت در مقایسه با مطالعات انجام شده قبلی بالاتر می‌باشد هرچند که با توجه به تغییرات دستورالعمل غربالگری دیابت حاملگی نیاز به مطالعات بیشتری برای مقایسه می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: دیابت، بارداری، پره دیابتیک، بروز.

بررسی راهکارهای موثر بر کنترل دیابت

هایده رحیمی^۱، نسرین معصومی^۲، حسین ناصری^۳

۱ دانشجوی کارشناسی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری ابهر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی زنجان
hayde.rahami@gmail.com ۰۹۰۳۲۴۸۹۸۵۴

۲ مریم گروه پرستاری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی زنجان.

۳ دانشجوی کارشناسی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری ابهر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی زنجان
چکیده:

مقدمه: دیابت بیماری متابولیک و مزمن است که با عوارض پیچیده و استرس‌های قابل ملاحظه ای همراه است و شایع ترین علت قطع اندام، نارسایی، نارسایی مزمن کلیوی و همچنین عامل خطری در بروز بیماری‌های قلبی است. در حال حاضر حدود ۲۳۰ میلیون نفر در جهان مبتلا به دیابت هستند و تا سال ۲۰۳۰ این رقم به ۳۵۰ میلیون نفر میرسد. شناسایی عوامل خطرزای پیدایش دیابت و تعیین روش‌های اجرایی مناسب در جهت کاستن از سرعت فرایند بروز دیابت در جامعه کانون توجه پژوهشگران است. هدف از این مطالعه تحلیل سیستماتیک از مطالعات مرتبط با راهکارهای موثر بر کنترل دیابت مبتنی بر نتایج مطالعات دیگران است.

روش پژوهش: اطلاعات حاصل از این مقاله مروری طی جست و جو در سایت‌های pubmed, ovid, google scholar و SID در سال‌های ۸۸-۹۴ با کلید واژه کنترل دیابت-راهکارهای موثر و درنهایت ۷ مقاله‌ی مرتبط انتخاب و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: مطالعات نشان می‌دهد که عواملی نظیر برنامه آموزشی منسجم جهت ارتقا آگاهی و نگرش بیماران ($p<0.001$)، افزایش رفتارهای خود مراقبتی مثل اندازه گیری قندخون، رژیم غذایی و ورزش و همچنین متغیرهایی همچون سن بالا، تحصیلات کم بیمار، سبک زندگی طبقه اجتماعی اقتصادی پایین، استفاده از روش‌های کاهش استرس نظیر ذهن آگاهی ($p<0.05$) و استفاده از فیبری محلول بنام پسیلیوم با مقدار بالا، مداخلات آموزشی مبتنی بر توانمندسازی برای ارتقا رفتارهای خود مدیریتی درجهت کاهش عوارض ($p<0.001$) و استفاده از گلی بن کلامید در دیابت بارداری می‌توانند در کنترل بیماری دیابت موثر و کارآمد باشند.

نتیجه گیری: به نظر می‌رسد طی دهه‌های آینده دیابت به عنوان یک بیماری قابل پیشگیری تلقی شود. علاوه بر اصلاح عادات رفتاری و بهبود شیوه زندگی، دستیابی به راههای موثرتر برای کنترل دیابت دور از دسترس به نظر نمی‌رسد.

واژه‌های کلیدی: دیابت، خود مراقبتی

نقش کاردرومی در بیماری دیابت (یک مطالعه مروری)

فلاحی محسن، کردی سعیده، نیک اختر بهاره، غریب مسعود

سازمان نویسنده‌گان: ۱- دانشجوی کارشناسی، گروه آموزشی کاردرومی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران ساری، ایران.

۲- دانشجوی کارشناسی، گروه آموزشی کاردرومی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

۳- دانشجوی کارشناسی، گروه آموزشی کاردرومی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.

۴- دانشجوی دکتری توانبخشی عصبی کودکان، گروه آموزشی کاردرومی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری ایران.

چکیده:

مقدمه: دیابت شیرین بیماری مزمنی است که تمام جنبه‌های زندگی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

در حال حاضر تعداد بیماران دیابتی در ایران ۱.۵ میلیون نفر می‌باشد. آمار دیابتی‌ها در سال ۱۹۹۷ حدود ۱۲۵ میلیون نفر بوده است که برآورد اخیر سازمان جهانی بهداشت نشان میدهد در سال ۲۰۲۵ تعداد دیابتی‌ها در جهان به ۳۰۰ میلیون نفر افزایش یابد. این افزایش میتواند به دلیل تغییر شیوه زندگی که منجر به افزایش شیوع چاقی و کاهش میزان فعالیت بدنی شده است باشد.

کاردرومی با اصلاح شیوه‌ی زندگی، ورزش، فعالیت می‌تواند بر بیماری دیابت تأثیر گذار باشد. لذا در این مطالعه سعی شده است به نقش کاردرومی در بیماری دیابت پرداخته شود.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه مروری است که در ابتدا با بررسی ۸۹ مقاله شروع گردید و در نهایت تعداد ۵ مقاله از پایگاه‌های... ScienceDirect, PUBMED ,SID, GOOGLE SCHOLAR, بدون بازه زمانی با کلید واژه‌های diabetes ,occupational therapy role in diabetes ,occupational therapy and diabetes, self management in diabetes, occupational therapy and self management in diabetes, rehabilitation in diabetes دیابت، دیابت مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه دریافت شده است که کاردرومی میتواند در حوزه‌هایی مانند خود مراقبتی ، تحرک بیماران ، ابزارهای تطبیقی، و مشارکت انان در جامعه مثمر ثمر باشد.

کاردرومگران در حوزه‌های مختلف در زمینه خود مدیریتی از قبیل مشخص کردن چگونگی اندازه گیری مداوم میزان قند خون، بررسی فشار خون، مراقبت از پا به منظور تاثیر عوارض جانبی بیماری دیابت بر اندام تحتانی، کنترل وزن، استفاده از ابزارهای مانیتورینگ بصری و غیر بصری میتوانند فعالیت کنند.

نتیجه‌گیری: کاردرومی با مداخله بر حوزه‌های بیان شده و آموزش بیماران مبتلا به دیابت میتواند کیفیت زندگی این بیماران را افزایش دهد.

واژگان کلیدی: کاردرومی، دیابت ، خود مراقبتی، کیفیت زندگی.

بررسی تاثیر آموزش خود مراقبتی در پیشگیری از پیامدهای مادری و جنینی در مادران مبتلا به دیابت بارداری

شهلا رهبر، محبوبه پورحیدری، صدف یحیائی، زهرا شمس

چکیده:

مقدمه: عوارض دیابت بارداری از جنبه‌های مختلف بر سلامت مادر و جنین تاثیر گذار است. برخورداری از دانش و مهارت‌های خودمراقبتی، نقش مهمی در کنترل بیماری دارد. لذا این مطالعه با هدف تعیین تاثیر آموزش خود مراقبتی مادران باردار مبتلا به دیابت بارداری بر پیامدهای مادری، جنینی و نوزادان آنها صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه نیمه تجربی ۳۰ بیمار مبتلا به دیابت بارداری مراجعه کننده به مرکز بهداشتی درمانی شهرستان شاهروд بطور تصادفی به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. از واحدهای پژوهش رضایت آگاهانه گرفته شد. چهار جلسه آموزشی درخصوص نحوه خود مراقبتی در پخصوص دیابت بارداری برای گروه مداخله انجام شد، گروه کنترل مراقبتهای روتین در مرکز بهداشتی درمانی را دریافت نمودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه جمعیت شناختی و ثبت نتایج آزمایشات و سونوگرافی دوران بارداری، مشخصات زایمانی و بعد از زایمان مادر و نوزاد بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 21 کای مربع، تی مستقل و منویتنی استفاده شد. در این مطالعه P کمتر از ۰.۰۵ معنی دار تلقی شد.

یافته‌ها: در این مطالعه مشخصات جمعیت شناختی، تاریخچه بارداری و عوامل خطر دیابت بارداری مثل BMI بین دو گروه بررسی شد که تفاوت معنی داری نداشت. متوسط سن بارداری در زمان تشخیص نیز بین دو گروه معنی دار نبود. بعد از انجام مداخله در دوران بارداری نحوه تغذیه، سطح فعالیت بدنی، تماس با سیگار، میزان افزایش وزن و نتایج تست تحمل گلوگر با 75 gr و فراوانی انجام تستهای ارزیابی جنین دو گروه بررسی شد که ارتباط معنی داری نداشتند. در زمان زایمان متغیرهای چون سن ختم بارداری، نوع زایمان، علائم حاد بالینی زمان زایمان و مشکلات حین و بعد زایمان و در مورد پیامدهای نوزادی قدر، وزن، دورس، آپکار دقیقه اول و پنجم و نیاز به احیا و نیاز به بستری در بخش مراقبتهای ویژه نوزادی نیز بررسی شد که ارتباط معنی داری بین دو گروه مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه در دو گروه از نظر پیامدهای مادری، جنینی و نوزادی تفاوت معنی داری یافت نشد. در نتیجه مراقبتهای دوران بارداری و کلاسهای دوران بارداری روتین که در مرکز بهداشتی درمانی جهت مادران باردار مبتلا به دیابت بارداری انجام می‌شود برای پیشگیری از عوارض مادری و جنینی کافی بوده و نیازی به کلاسهای جداگانه برای آموزش خودمراقبتی نمی‌باشد.

کلمات کلیدی: خودمراقبتی، دیابت بارداری، پیامدهای مادری، پیامدهای جنینی، پیامدهای نوزادی

میزان آگاهی و عملکرد بیماران دیابتی به اصول خودمراقبتی و عوامل موثر بر آن. مطالعه مروری سیستماتیک

مینا منتظری، مصطفی غلامی

دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری داخلی-جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
چکیده:

مقدمه: دیابت از شایعترین بیماری‌های مزمن متابولیک است. با توجه به اینکه هزینه‌های مراقبت و درمان و همچنین عوارض ناشی از دیابت بالاست لذا تغییر رفتار و بهبود کنترل متابولیک از اهداف عمله در کنترل بیماری دیابت است و این مسئله به میزان زیادی بستگی به رفتار و خود مراقبتی بیمار دارد. ولی گزارشات متناقضی درباره میزان خودمراقبتی و عوامل موثر و همچنین نقش روش‌های مختلف آموزشی بر خودکارامدی و خودمراقبتی بیماران وجود دارد. مطالعه حاضر با هدف مروری بر مطالعات قبلی و تعیین موثرترین روش‌های آموزشی در این بیماران انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مروری اینترنی جهت یافتن مطالعات از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶ که با هدف بررسی میزان میزان خودمراقبتی و عوامل موثر برآن در بیماران دیابتی که دارای متن کامل در دسترس بودند در پایگاه‌های SID، Google Scholar و PubMed با کلید واژه‌های فارسی: آگاهی، خود مراقبتی، دیابت، خودکارامدی و کلید واژه‌های انگلیسی self-care, diabetes در صورت گرفت. پس از حذف موارد تکراری و با توجه به معیارهای ورود، در مجموع ۳۴ مقاله مرتبط با موضوع مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: مطالعات تحت سه عنوان کلی: ۱- میزان آگاهی و رفتارهای خود مراقبتی در بیماران دیابتی ۲- تاثیر آموزش بر آگاهی، دانش و مهارت‌های خودمراقبتی ۳- عوامل موثر بر رفتارهای خود مراقبتی تحلیل شدند. نتایج نشان داد که آگاهی و عملکرد خود مراقبتی در اکثر بیماران دیابتی در سطح متوسط است. اکثر مطالعات به نقش عوامل موثر بر رفتارهای خود مراقبتی پرداخته بودند. آموزش به بیمار، نقش کلیدی در افزایش آگاهی بیماران دیابتی و بروز رفتارهای خود مراقبتی دارد.

نتیجه گیری: آموزش به بیمار به خصوص بر اساس مدل‌های بهداشتی و روش‌های نوین آموزشی و همچنین آموزش خانواده محور مهم ترین عامل افزایش خودکارامدی و خودمراقبتی در این بیماران است.

کلید واژه‌ها: خود مراقبتی، آگاهی، دیابت، خودکارامدی، آموزش

ارزیابی تأثیر تعییه روتین درن شیاردار بر درد شانه بعد از کله سیستکتومی به روش لپاروسکوپی، یک کارآزمایی بالینی تصادفی

گوهر نوری, فرهاد وفایی, احمد کامالی, محدثه امینی, علیرضا گلشن, محسن آباد

چکیده:

مقدمه: لپاروسکوپی از سال ۱۹۹۲ میلادی به دلیل تهاجم کم و کاستن از عوارضی مانند درد، عفونت و مدت زمان بستری به عنوان روش ارجح و استاندارد طلایی درمان سنگ کیسه صفراء عالمدار مورد پذیرش جراحان و اکثر بیماران قرار گرفته است. علی رغم تهاجم کم در تعداد زیادی از بیماران منجر به ایجاد درد شانه بعد از عمل میشود که هر چند گذرا است اما، گاهی بقدرتی شدید است که کیفیت زندگی فرد را تحت تأثیر قرار میدهد. هر چند مکائیسم و ماهیت درد شناخته شده نیست، اما طبق نظر اکثر صاحب نظران ارتباط قوی بین درد شانه با باقی ماندن CO_2 در شکم وجود دارد. در این مطالعه تأثیر درن بر درد شانه با مکائیسم تخلیه‌ی گاز CO_2 بعد از عمل جراحی در بیمارانی که تحت کله سیستکتومی لپاروسکوپی قرار گرفتند ارزیابی شده است.

مواد و روش‌ها: این کارآزمایی بالینی آینده نگر روی ۸۲ بیمار مبتلا به بیماری سنگ کیسه‌ی صفراء که کاندید جراحی کیسه‌ی صفراء به روش لپاروسکوپی بودند انجام شد. بیمارانی که شرایط ورود به مطالعه را داشتند بر حسب جدول اعداد تصادفی به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. گروه مداخله شامل ۴۱ نفر از بیمارانی بود که در پایان عمل جراحی یک درن شیاردار از محل یکی از پورت‌های ۵ میلی‌متری در فضای زیر کبد تعییه شد و گروه کنترل نیز ۴۱ نفر از بیمارانی بود که برای آنها در پایان عمل جراحی درن تعییه نشد. دو گروه مورد مطالعه از نظر میزان درد شانه بعد از عمل جراحی با مقیاس دیداری درد (VAS) مورد مقایسه قرار گرفتند. تأثیر تعییه‌ی درن بر درد شانه مورد بررسی قرار گرفت. برای انجام این مطالعه کد ثبت مرکز کارآزمایی بالینی (IRCT ID: IRCT2016080829245N1)

یافته‌ها: از ۸۲ بیماری که مورد آنالیز قرار گرفتند ۷۳ نفر از آنها زن و ۹ نفر از انها مرد بودند. میزان درد شانه در زمانهای ۶، ۱۲ و ۲۴ ساعت اندازه‌گیری و میانگین نمرات آنها در گروه مداخله و کنترل با آزمون T مستقل مورد مورد آزمون قرار گرفت که میزان درد بجز زمان ۶ ساعت در تمام ساعات به صورت معنی داری کاهش یافته بود. علی‌رغم اینکه در ۶ ساعت بعد از عمل میانگین درد در گروه کنترل کمتر بود اما به صورت معنی داری کاهش نیافته بود. روند درد در سری زمان با آزمون آنالیز واریانس با داده‌های تکراری مورد ارزیابی قرار گرفت که در این آزمون هم روند درد در زمانهای مورد اندازه‌گیری به صورت معنی داری کاهش داشته است ($p=0.002$)

نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه تعییه‌ی درن در جراحی کله سیستکتومی به روش لپاروسکوپی باعث کاهش درد شانه بعد از عمل جراحی و کاهش استفاده از مسکن بعد از عمل و راحتی بیمار در طی مدت زمان بستری در بیمارستان می‌شود.

کلمات کلیدی: کله سیستکتومی لپاروسکوپی، درد شانه، درن

بررسی تأثیر گیاه دارویی شیرین بیان در درمان گرگرفتگی دوران یائسگی مرور سیستماتیک مطالعات کارآزمایی بالینی در ایران

اشرف قیاسی^۱, مژگان هاشم زاده^۲

۱- دانشجوی دکتری تخصصی بهداشت بازروزی، گروه بهداشت بازروزی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران

۲- دانشجوی دکتری تخصصی بهداشت بازروزی، گروه بهداشت بازروزی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران

چکیده:

مقدمه: گرگرفتگی شایع ترین عارضه دوران یائسگی می‌باشد. امروزه استفاده از داروهای گیاهی در درمان عوارض یائسگی از جمله گرگرفتگی مورد توجه قرار گرفته است. مطالعه حاضر با هدف بررسی تأثیر گیاه دارویی شیرین بیان در درمان گرگرفتگی به صورت یک مطالعه مرور سیستماتیک انجام شد.

روش جستجو: پایگاه‌های اطلاعاتی PubMed, SID, Iran Medex, Scopus, Google scholar, Magiran و مرکز ثبت کارآزمایی‌های بالینی ایران (IRCT) با کلید واژه‌های یائسگی، گرگرفتگی، شیرین بیان، کارآزمایی بالینی (Menopause, liquorice, Clinical trials, Hot Flashes) بدون محدودیت زمانی جستجو شد. دو پژوهشگر مستقل، مقالات را از نظر سوگیری احتمالی بر اساس معیار ارزیابی قراردادن و مقایسه کردند. مطالعه مرور جداد نمره ۳ یا بیشتر را گرفتند، وارد مطالعه شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت کیفی انجام شد.

یافته‌ها: تعداد ۴ کارآزمایی بالینی که دارای معیار ورود به مطالعه بودند مورد بررسی قرار گرفتند. در این مطالعات جهت بررسی گرگرفتگی از دو شاخص تعداد و شدت استفاده شده بود. روش بررسی تعداد گرگرفتگی‌ها در تمام مطالعات مشابه و به صورت تعداد دفعات گرگرفتگی در یک شبانه روز تعریف می‌شد.

نتیجه‌گیری: گیاه شیرین بیان به دلیل اینکه حاوی فیتواستروژن‌ها می‌باشد، انتخاب مناسبی برای درمان گرگرفتگی زنان یائسه، به جای هورمون درمانی جایگزینی می‌باشد، اما انجام مطالعات بیشتر با متادلوقری قوی جهت دستیابی به شواهد دقیق تر ضرورت دارد.

واژگان کلیدی: شیرین بیان، مرور سیستماتیک، یائسگی

Etiology of first seizure and demographic finding in children

Tahereh Bakhshi¹, Arash Rezai², Hamed Jafarpour³, Sepideh Amuyan⁴

1. Student Research Committee, Faculty Of Paramedicine, Golestan University Of Medical Sciences, Golestan, Iran
2. Student Research Committee, Faculty of Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Golestan, Iran.
3. Student Research Committee, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Mazandaran, Iran.
4. Pediatric Neurologist, Neonatal And Children's Health Research Center, Golestan University Of Medical Sciences, Golestan, Iran

*Email: tahereh_bakhshi@yahoo.com

Introduction: febrile convulsion is defined as a seizure associated with a febrile illness in the absence of central nervous system or severe electrolyte disorders in children older than one month and no prior history of any febrile seizures occur. most cases occur in aged 6 months to 6 years. febrile convulsion is classified into two types: simple and complex febrile convulsion. several factors have been implicated in causing fever can lead to seizures. Reports on the increasing number of cases of viral infection as a cause of fever is a febrile convulsion in recent exist. the aim of this study was to....

Method: in one cross sectional study, children aged 3 months to 6 months referred to Taleghani hospital due to febrile convulsion are selected and enrolled. The demographic information including age, gender, fever, seizure type, family history recorded. The information above was obtained from hospital documents. Data entered into SPSS 18 software and analyzed with statistical tests.

Result: the study examined 312 children with febrile convulsion in 1392 referred to Taleghani medical center. The mean age of the participants in this study, was 22/76 months with 14/3 months SD. the frequency of simple febrile convulsion 73/4 percent and 83/3 percent of children had no family history of febrile convulsion. Viral infections are the most common cause of febrile seizures with 54/8 percent among children.

Conclusion: the result of this study suggests the high incidence of febrile convulsion in children hospitalized in Gorgan. The most common type of seizure was simple and the most common cause febrile convulsions among the samples was viral respiratory infections that indicating the need for early and accurate evaluation of this disease.

Keywords: febrile convulsion, viral infections, simple febrile seizures, febrile convulsions complex

بررسی میزان مصرف گیاهان دارویی در بیماران دیابتی شهر به در سال ۱۳۹۵

راضیه قلی زاده^۱, نداجمدمی نیا^۲, محمدعلی رضائی^۳

دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بهم^۱, عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بهم^۲ و علوم پزشکی بهم^۳

چکیده:

مقدمه: طب سنتی در درمان بیماری‌ها سابقه طولانی دارد و همواره بعنوان یکی از راهکارهای پیشنهادی در درمان بیماریها استقبال می‌شده است. به همین ترتیب در طی سالیان متعدد و متنوعی برای کاهش قند خون و بهبود اثرات دیابت، استفاده شده و در طب سنتی ایران و سایر کشورهای جهان، اطلاعات کمابیش گسترده‌ای در این رابطه به چشم می‌خورد و تاکنون بیش از بیست نوع گیاه روی کنترل قند خون مورد آزمایش قرار گرفته‌اند. هدف از انجام این مطالعه، تعیین میزان مصرف گیاهان دارویی در بیماران دیابتی شهر به می‌باشد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی است. نمونه شامل ۱۰۰ نفر از بیماران دیابتی است که به روش در دسترس از بخش‌های مختلف بیمارستان پاستور بهم در طی سه ماه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه پژوهشگر ساخته‌ای بوده است که روابی و پایابی آن تایید شده و حاوی سوالات مربوط به خصوصیات دموگرافیک بیماران و میزان و نوع داروهای متداول گیاهی است که مصرف می‌کنند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS ۲۳، آمارتوصیفی، آزمون کای دو و تی تست استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان داد میانگین سنی نمونه مورد مطالعه 49.74 ± 4 سال بوده و 52% نمونه زن می‌باشند. میانگین سابقه ابتلا به دیابت در نمونه مورد بررسی 19 ± 2 سال بوده است و 80% بیان کردۀ اند. بیشترین روش مصرف بیان شده توسط نمونه مورد مطالعه، ترکیبی از جوشاندن، دم کردن و عرقیجات بوده است. بیشترین گیاه مورد استفاده در این گروه، چای سبز (18%) بوده و 48% بیان کردند که هنگام مراجعت به پزشک از مصرف گیاهان دارویی خود نام نمی‌برند. علت این عدم اطلاع رسانی به پزشک را، نبودن عارضه‌ای در گیاهان دارویی و بدنبال آن ضروری نبودن اطلاع پزشک می‌دانستند. بین مصرف گیاهان دارویی در بیماران مورد مطالعه با جنس رابطه معنی داری وجود نداشته ($p < 0.05$) اما با سن و سالهای ابتلا به بیماری ارتباط معنی داری دیده شد یعنی در بیماران مسن تر و با سابقه دیابت طولانی تر مصرف گیاهان دارویی بیشتر بوده است ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه تعداد زیادی از بیماران از گیاهان دارویی استفاده می‌کنند و عقیده دارند که عوارض چندانی ندارند و تقریباً نیمی از بیماران به پزشک خود به همین دلیل در این رابطه چیزی نمی‌گویند و احتمال داشتن عوارض در مصرف بالای این داروها یا داشتن تداخل درمانی با برخی از داروهای شیمیایی، لازم است در این باره آموزش‌های عمومی داده شود و بخصوص پزشکان، پرستاران و کلیه کادر درمانی که با این بیماران ارتباط مستقیمی دارند بر این مسئله تأکید کنند.

واژگان کلیدی: داروی گیاهی، دیابت، عوارض، درمان سنتی.

بررسی شیوع سندرم متابولیک بر اساس معیارهای IDF III و ATP در پرسنل دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

موسی ابوالحسنی^۱, مهری دلوریان زاده^۲, مریم عباسیان^۳, فریده خسروی^۲, محمد حسین ابراهیمی^۲

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.

۲. دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.

۳. دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.

چکیده:

مقدمه: سندرم به مجموعه‌ای از اختلالات گفته می‌شود که عموماً با چاقی شکمی، پرفشاری خون، دیس لیپیدمی، هیپرگلیسمی و احتمالاً با مقاومت به انسولین همراه است. با توجه به رشد بیماری‌های قلبی، دیابت و... در سال‌های اخیر مطالعه حاضر با هدف تعیین شیوع سندرم متابولیک در پرسنل دانشگاه علوم پزشکی شاهرود انجام شد.

مواد و روش‌ها: برای شناسایی افراد مبتلا به سندرم متابولیک از جامعه مورد پژوهش ضمن اطلاع‌رسانی به کلیه پرسنل در خصوص افراد داوطلب خواسته شد تا ضمن تکمیل فرم ثبت نام و اخذ رضایت کتبی پرسشنامه‌ای در زمینه اطلاعات دموگرافیک و ویژگی‌های آنتروپومتریک را تکمیل نموده و بعد از ثبت فشارخون و اندازه دور شکم، نمونه خون ناشتا جهت آزمایشات TG HDL-C FBS به آزمایشگاه ارسال شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزارهای SPSS Statistics 21 و Stata و آزمون‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و تحلیلی شامل آنالیز واریانس یک طرفه، کای دو و رگرسیون لجستیک استفاده شد. در کلیه تحلیل‌ها در سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: محاسبه شیوع سندرم متابولیک بر اساس تعریف IDF برابر با ۰/۲۵٪ با فاصله اطمینان (0.21-0.29) به دست آمد. (افراد مبتلا به سندرم) ۲۰۴ بیمار(۴۰.۹٪) اضافه وزن و ۲۰۰ نفر (۴۰.۱٪) نرمال هستند. نفر از خانمهای و ۵۶ نفر از آقایان سندرم متابولیک دارند. بین جنسیت و ابتلا به سندرم ارتباط معناداری مشاهده شده از نظر معیار ATP III نتایج بدین شرح بود و شیوع سندرم برابر ۰/۰۶٪ با فاصله اطمینان (۰/۲۴-۰/۰/۷۶) سندرم میانگین سنی مبتلایان به سندرم متابولیک (۹/۱۳٪) ۴۴/۷۶٪ سال و در افراد غیرمبتلا به سندرم (۰/۰/۷۶٪) ۴۰/۳۶٪ سال بود که این تفاوت از لحاظ آماری معنی دار بود ($P<0.0001$). میانگین BMI در مبتلایان به سندرم متابولیک (۴/۴۱٪) و در افراد غیر مبتلا (۴/۱۲٪) ۲۵/۵۸٪ بود و این میانگین از نظر آماری بر حسب ابتلاء به سندرم متابولیک تفاوت معنی داری داشت به طوری که مبتلایان به سندرم متابولیک از BMI بالاتر برخوردار بودند ($P<0.001$). مطابق با نتایج مطالعه چاقی شکمی ($P<0.001$) و HDL پایین ($P=0.01$) در زنان و تری گلیسیرید بالا ($P<0.001$) در مردان شیوع بیشتری داشت که این تفاوت از نظر آماری معنی دار بود. اما شیوع هیپرتانسیون و اختلال تحمل گلوکز در دو جنس از نظر آماری معنی دار نبود.

نتیجه‌گیری: یافته‌های مطالعه بر شیوع بالای سندرم متابولیک در بین پرسنل دانشگاه علوم پزشکی دلالت دارد. در ضمن با معیار IDF بیشتر نشان داده شده است، لذا باید کوشید با شناسایی عوامل خطر در جهت پیشگیری از ابتلاء و شناسایی عوامل خطر در جامعه‌ای که خود متولیان سلامتی جامعه هستند و با توجه به شعار امسال سازمان بهداشت جهانی که خود مراقبتی می‌باشد گام برداشت.

واژگان کلیدی: شیوع، سندرم متابولیک، پرسنل علوم پزشکی، نمایه توده بدنی

بررسی شیوع و علل گرایش مصرف سیگار در بین دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران در سال ۱۳۹۵

شکیبا آقاباری^۱, امید رمضانی^۱, سهیل عزیزی^۲, مریم یوسفی^۱, حسن حسینزاده^۳

۱- کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۲- عضو هیئت علمی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۳- کارشناس آمار و پیدمیلوژی

چکیده:

مقدمه: امروزه استعمال دخانیات به عنوان یک معضل مهم بهداشتی و فراگیر در دنیا مطرح می‌باشد به طوری که سالانه بیش از ۴ میلیون نفر در دنیا جان خود را به علت استعمال دخانیات از دست می‌دهند. اعیاد به سیگار علاوه بر عوارض جسمانی و روانی در فرد، سلامت جامعه را نیز مورد تهدید قرار می‌دهد. با توجه به تحقیقات صورت گرفته در کشور به نظر می‌رسد که مصرف مواد دخانی در قشر جوان جامعه به خصوص دانشجویان در حال افزایش است، لذا این پژوهش با هدف بررسی شیوع و علل مصرف سیگار در بین دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران در سال ۱۳۹۵ به اجرا درآمد.

مواد و روش‌ها: این تحقیق یک بررسی توصیفی- مقطعی است، که در سال ۱۳۹۵ بر روی ۳۲۵۰ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های مختلف شهرستان‌های آمل، بابل و ساری اعم از دولتی، آزاد، پیام نور و غیرانتفاعی انجام گرفت. دانشجویان به طریق نمونه گیری تصادفی انتخاب شده اند و جمع‌آوری اطلاعات توسط پرسشنامه‌ای معتبر و پایا صورت گرفت. پرسشنامه مشتمل بر ۲۰ سوال در ۲ بخش بود، که یک بخش شامل مشخصات دموگرافیک (سن، وضعیت تأهل و محل سکونت خود و والدین) و بخش دیگر شامل سوالات عملکردی مانند انگیزه مصرف و عوامل سوق دهنده به سمت مصرف سیگار بود. شرط ورود به مطالعه دانشجویان ساکن خوابگاه ۲۸/۶٪ (۳۲۰ نفر) و در افراد مورد مطالعه، اطلاعات توسط آزمون آماری کای دو و نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه میانگین سن افراد شرکت کننده 21.34 ± 20.5 بوده و شیوع کلی مصرف سیگار ۲۷/۵٪ (۸۹۵ نفر) است که از این میان ۶۰۲ نفر مرد و ۲۹۳ نفر زن بوده اند. سابقه مصرف سیگار در دانشجویان بومی که با خانواده خود در منزل شخصی زندگی می‌کنند ۱۷/۷٪ (۱۹۸ نفر) و در دانشجویان ساکن خوابگاه ۲۸/۶٪ (۳۲۰ نفر) و در دانشجویانی که بدون خانواده در منزل استیجاری زندگی می‌کنند ۳۶/۳٪ (۳۷۷ نفر) بود. انگیزه گرایش در بین افراد مصرف کننده سیگار، ۲۸/۳٪ تقلید از دوستان و هم‌نگ جماعت شدن، ۲۲/۷٪ تفریح و سرگرمی و ۱۹/۷٪ از افراد کنچکاوی را ذکر شد. از میان عوامل سوق دهنده مصرف سیگار، ۲۹/۳٪ مصرف دوستان اقوام، ۲۶/۱٪ یکاری و ۴/۲۱٪ از افراد عدم موفقیت در تحصیل را بیان گردید.

نتیجه‌گیری: با توجه به مصرف بالای دخانیات در دانشجویان مورد مطالعه و حساسیت موقعیت اجتماعی دانشجویان به عنوان الگوی جامعه، ضروری است آموزش‌های لازم در مورد مضرات استعمال سیگار و فراهم کردن تسهیلات رفاهی دانشجویی داده شود تا بتوان از بروز و شیوع سیگار کشیدن در بین دانشجویان پیشگیری کرد.

واژه‌های کلیدی: اعیاد، دانشجویان، سیگار، دخانیات، دانشگاه

کیفیت خواب سالمدان و تاثیر آن بر سلامت عمومی

علی دهقانی احمدآباد

چکیده:

زمینه و هدف: کیفیت خواب در انسانها ارتباط نزدیکی با سلامت جسم و روان وی دارد. داشتن خواب کافی و با کیفیت مناسب می‌تواند در تجدید قوا و رفع تنش و اظطراب موثر باشد. یکی از مشکلاتی که معمولاً با افزایش سن بروز می‌کند اختلالات مربوط به خواب است. البته عواملی دیگری هم مانند جنس، وضعیت سلامت جسمی، فعالیت‌های شغلی نیز با کیفیت خواب ارتباط مستقیم داردو می‌تواند کیفیت زندگی و سلامت کلی فرد را تحت تاثیر قرار دهد. لذا این مطالعه با هدف بررسی ارتباط کیفیت خواب و سلامت عمومی در سالمدان شهر یزد در نیمه اول سال ۱۳۹۵ انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی بوده که به صورت مقطعی انجام شد. جامعه آماری مورد مطالعه را تعداد ۲۰۰ نفر از سالمدان شهر یزد در نیمه اول سال ۱۳۹۵ تشکیل می‌داد. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های استاندارد سلامت عمومی ۲۸ سوالی و پرسشنامه استاندارد ۱۹ سوالی خواب پیترزبوج استفاده شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری، وارد نرم افزار spss شده و با استفاده آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی افراد مورد مطالعه $9/6 \pm 6/9$ بود. ۵۶٪ نمونه‌ها شاغل و ۷۸٪ از حقوق بازنشستگی استفاده می‌کردند. ۷۹٪ با همسر و یا فرزندان زندگی می‌کردند و ۲۱٪ تنها بودند. ۶۸٪ از سالمدان از یکی از بیماریهای مزمن رنج می‌بردند. ۶۸٪ را زنان و ۳۲٪ را مردان تشکیل می‌دادند. نمره کل سلامت عمومی واحدهای پیزوپوش ۱۴/۱۶ بود که نشان دهنده وضعیت سلامت عمومی خوب است. همچنین میانگین نمره کل کیفیت خواب ۵/۲۳ بود که نشان دهنده وضعیت کیفیت خواب مناسب است. ارتباط مستقیم و معناداری بین نمره کیفیت خواب و سلامت عمومی وجود دارد. بین شاغل بودن سالمدان، تنها، جنس و بیماریهای مزمن و کیفیت خواب ارتباط معناداری مشاهده شد. ارتباط معنی داری بین میزان درآمد و کیفیت خواب و سلامت عمومی مشاهده نشد.

نتیجه گیری: در سالمدان مورد مطالعه کیفیت خواب در سطح مطلوب بود و بدنبال آن سلامت عمومی آنها نیز مطلوب بود. ارتباط نزدیکی بین کیفیت خواب و فعل بودن و بیماریهای مزمن و جنس وجود داشت لذا پیشنهاد می‌شود با آموزش خانواده‌ها و سالمدان آنها را در فعالیتهای روزمره دخیل نماییم. از طرفی با کاهش درد و درمان بیماریهای مزمن کیفیت خواب آنها و سلامت عمومی را ارتقا دهیم.

واژه‌های کلیدی: سلامت عمومی، کیفیت خواب، سالمدان

ارتباط دیابت با انگل دمودکس و تأثیر تنظیم سطح گلوکز بر تعداد انگل: یک مطالعه مروری نظام مند

رحمان جباری نوqایی^{*}, محمد تقی رحیمی^۲

۱. دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهroud
۲. Ph.D. انگل شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهroud

چکیده:

مقدمه: دمودکس فولیکولاروم و دمودکس برویس جزو اکتوپازایت‌های (انگل خارجی) مهم در انسان هستند که در غدد سپاسه شایع بوده و معمولاً فولیکول‌های گونه، بینی و پیشانی را مورد هدف قرار میدهند. تحقیقات نشان می‌دهد که این بندهای یک اکتوپازایت فرصت طلب بوده و در افراد با اینمی تضعیف شده می‌تواند فعالتر شده، تکثیر کرده و بیماریزا باشد. در نتیجه هدف از این مطالعه بررسی ارتباط دیابت با تراکم این انگل در بدن انسان و همچنین تأثیر تنظیم سطح گلوکز خون افراد دیابتی بر تعداد انگل‌ها می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در مطالعه کنونی پایگاه‌های Cochrane Library، Google scholar، PubMed و ScienceDirect صورت سیستماتیک با استفاده از کلید واژه‌های human Diabetes، Blood glucose level، Demodicosis و Hyperinsulinemia از سال ۲۰۱۶-۲۰۰۰ جستجو شد. مطالعات انجام شده در زمینه ارتباط دیابت با دمودیکوزیس مورد بررسی قرار گرفته و در این فرآیند مطالعاتی که فاقد گروه کنترل و بیمار بود حذف گردیدند.

یافته‌ها: در مجموع ۸ مقاله بصورت مستقیم یا غیر مستقیم به موضوع مورد نظر اشاره کرده بودند که نتایج نشان داد که ۴ مقاله واجد شرایط ورود به مطالعه حاضر را دارا بودند. در مجموع ۴۷۲ نمونه مورد بررسی قرار گرفتند که در این میان ۱۷۲ مورد مبتلا به دیابت و ۳۰۰ مورد هم گروه کنترل (سالم) بودند. شیوه دمودکوس در افراد دیابتی (۷۳۳ ادرصد، ۵۸ نفر) بطور معنی داری بیشتر از افراد کنترل (۱۶۰ ادرصد، ۴۸ نفر) بود؛ همچنین با تنظیم و کاهش سطح گلوکز خون، تعداد انگل در بیماران دیابتی کاهش یافت. بعلاوه فاکتور سن تأثیری بر میزان آلدگی نداشت.

نتیجه‌گیری: طبق نتایج مطالعه حاضر، ارتباط معنی داری از نظر ابتلای بیماران دیابتی به انگل دمودکس وجود دارد، بطوری که با افزایش سطح گلوکز خون احتمال بیماریزا بودن و ایجاد مشکلات پوستی توسعه دمودکس در این افراد بیشتر می‌شود. لذا اقدامات جهت پیشگیری و کنترل آلدگی در این بیماران بسیار حائز اهمیت می‌باشد.

واژگان کلیدی: دیابت- اکتوپازایت- دمودکس- دمودیکوزیس- گلوکز- بیماریهای پوستی.

بررسی و مقایسه تأثیر تزریق وریدی و داخل کاف هیدروکورتیزون بر فروانی و شدت گلودرد بدنیال استفاده از لوله تراشه در بیهوشی اعمال

جراحی باز شکستگی‌های اندام انتهایی

عیاسعلی یوسفی^۱, حسین باقری^{۲*}, جواد نوریان^۳, احمد خسروی^۴, محمدرضا خطبی^۵

^۱کارشناس پرستاری، مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی امام حسین (ع)، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران
^۲*دکتری پرستاری، استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران
^۳متخصص بیهوشی، استادیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران
^۴متخصص اپیدمیولوژی، استادیار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران
^۵کارشناس ارشدپرستاری، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران

چکیده

مقدمه گلودرد بعد از عمل عارضه‌ای شایع در بیهوشی است که می‌تواند موجبات ناراحتی و نارضایتی بعد از عمل جراحی و تأخیر در بازگشت بیمار به فعالیتهای روزانه‌اش را فراهم سازد مطالعه حاضر با هدف مقایسه تأثیر تزریق وریدی و داخل کاف هیدروکورتیزون در کاهش شدت گلودرد پس از بیهوشی عمومی صورت گرفت.

روش:

مطالعه حاضر یک نوع مطالعه کارآزمایی بالینی سه سوکور (بیماران، جمع‌آوری کننده اطلاعات و تحلیل گر اطلاعات) بود. تعداد ۱۳۵ بیمار مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین (ع) شهرود به علت شکستگی‌های اندام انتهایی، بر اساس معیارهای ورود مطالعه انتخاب و طور تصادفی در گروه‌های A، B و C قرار گرفتند. پس از انتخاب هر یک از نمونه‌های پژوهش و اخذ رضایت آگاهانه، بر اساس جدول اعداد تصادفی حاصل از بلوک بنده شش تابی برای بیماران اقدام گردید. پس از لوله‌گذاری تراشه، در گروه A، مقدار ۱۰۰ میلی‌گرم هیدروکورتیزون رقیق شده به شکل وریدی تزریق شد. در گروه B کاف لوله تراشه با ۱۰۰ میلی‌گرم هیدروکورتیزون رقیق شده با ۵ سی سی آب مقطر و برای گروه C نیز کاف لوله تراشه به مقدار ۱۰-۵ سی سی با آب مقطر پر شد. فراوانی و شدت گلودرد با مقیاس بصیری درد در زمان‌های ۲، ۶ و ۲۴ ساعت بعد از بیهوشی (میانگین، انحراف معيار و فراوانی مطلق و نسبی) و آزمون‌های آمار استنباطی (کای دو، آنالیز واریانس یکطرفه و آزمون GEE) و با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: تفاوت معنی داری در کاهش میانگین گلودرد در زمانهای ۲ و ۶ و ۲۴ ساعت بعد از عمل در بین گروه‌های مداخله و کنترل مشاهده نشد ($P > 0.05$). اما در زمانهای فوق شدت گلودرد در گروه هیدروکورتیزون وریدی و داخل کاف نسبت به گروه کنترل کمتر بود. همچنین مقایسه فراوانی نسبی موارد بروز گلودرد در سه گروه نشان می‌دهد که هیدروکورتیزون وریدی نسبت به گروه کنترل در بروز گلودرد کاهش معناداری را نشان می‌دهد ($p = 0.02$). اما در گروه هیدروکورتیزون داخل کاف تاثیر معناداری مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج حاصل از این پژوهش هیدروکورتیزون وریدی بطور معناداری در کاهش فراوانی مطلق گلودرد بعد از لوله گذاری داخل تراشه موثر می‌باشد ($p = 0.02$).

کلیدواژه‌ها: لوله گذاری داخل تراشه، درد، سرفه، تهوع، هیدروکورتیزون وریدی، هیدروکورتیزون داخل کاف

بررسی و مقایسه تأثیر استنشاق رایحه اسطو خودوس بر میزان تهوع و استفراغ بعد از جراحی فتق شکمی

طاهره سلمانی^۱, حسین باقری^۲, جواد نوریان^۳, سید محمد میرضایی^۴, علی عباسی^۵

۱. کارشناس پرستاری، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام حسین (ع)، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد.
۲. دکتری پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد.
۳. متخصص پیوهشی، استادیار دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد.
۴. متخصص پیوهشی اجتماعی، استادیار، مرکز تحقیقات علوم رفتاری و اجتماعی در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد.
۵. کارشناس ارشد پرستاری، مرتبی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد.

چکیده:

مقدمه: جراحی و پیوهشی با تکیه بر ابداع داروها و روش‌های جدید موجب پیشرفت در زمینه مراقبت از بیماران شده است. اما علی رغم وجود این روش‌ها عوارضی مثل تهوع و استفراغ وجود دارد. مطالعه با هدف تعیین و مقایسه تأثیر استنشاق رایحه اسطو خودوس بر میزان تهوع و استفراغ بعد از اعمال جراحی فتق شکمی صورت پذیرفت.

مواد و روش‌ها: در مطالعه کارآزمایی بالینی حاضر، ۱۱۰ بیمار کاندید جراحی فتق شکمی انتخاب و بطور تصادفی در دو گروه ۵۵ مورد و شاهد قرار گرفتند. ای هر یک از نمونه‌ها در گروه مداخله اکسیژن به میزان ۶ LPM از طریق ماسک صورت در ترکیب با انسانس اسطو خودوس به مدت ۲۰ دقیقه تجویز شد. در صورت ماندگاری بیشتر بیمار در ریکاوری اکسیژن تراپی بعد از ۲۰ دقیقه به روش روتین ادامه یافت و در گروه شاهد این ظرف حاوی آب مقطر خالص بود. زمان خروج بیمار از ریکاوری، ۲، ۶ و ۲۴ ساعت پس از مداخله پژوهش، تهوع و استفراغ هر یک از نمونه‌های گروه آزمون و شاهد بر اساس مقیاس بصری VAS و چک لیست اندازه گیری شد. تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ انجام شد.

یافته‌ها: میانگین شدت تهوع در تمامی مراحل اندازه گیری شده در گروه کنترل بیشتر از گروه آزمون بود. همچنین در هر دو گروه آزمون و کنترل با افزایش زمان اندازه گیری شدت تهوع روند کاهش از خود نشان داد. نتایج آزمون آنالیز واریانس با اندازه گیری مکرر نشان داد که تفاوت شدت درجات تهوع بین دو گروه آزمون و کنترل معنادار است و در هر ۴ مرحله اندازه گیری بلا فاصله بعد از خروج از ریکاوری، ۲، ۶ و ۲۴ ساعت بعد از ریکاوری، شدت تهوع در گروه آزمون کمتر از گروه کنترل بود. در گروه آزمون ۷۳٪ و در گروه کنترل ۵۴٪ شرکت کنندگان استفراغ داشتند. میانگین دفعات بروز استفراغ شرکت کنندگان در گروه آزمون ۱/۲۵ و در گروه کنترل ۱/۸۷ بود. آزمون تی مستقل از نظر دفعات بروز استفراغ بین دو گروه آزمون و کنترل تفاوت معناداری نشان نداد. آزمون کای دو از نظر فراوانی استفراغ بعد از عمل بین دو گروه آزمون و کنترل تفاوت معناداری نشان داد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از پژوهش حاضر، استفاده از استنشاق رایحه اسطو خودوس جهت کاهش تهوع و استفراغ بعد از اعمال جراحی فتق شکمی، پیشنهاد می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: تهوع، استفراغ، اسطو خودوس، جراحی فتق شکمی.

بررسی اثر عصاره انگور سیاه (*vitis vinifera*) بر روند بهبود زخم در

موش‌های رت دیابتی

مریم مطهری نژاد^۱، غلامحسین شیروی^{۲*}، ویدا حجتی^۲، پیراسته نوروزی^۳

۱- دانشجوی تکوین کارشناس ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان

۲- دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان

۳- کارشناس ارشد آزمایشگاه دانشگاه علوم پزشکی شهرورد

چکیده:

مقدمه: جهان درحال حاضر با یک اپیدمی رو به افزایش بیماری دیابت روبرو است. آمار نشان می‌دهد ایران جزو کشورهایی است که به میزان زیاد در معرض خطرابلا به دیابت قرار دارد. ترمیم زخم فرایند دینامیکی است که به دنبال ضایعه پوستی و سایبرنسوج ایجاد می‌شود. قدرت اینمی بدن نقش مهمی در کاهش مدت زمان بهبود زخم بازی می‌کند. در دیابت باکاهش قدرت اینمی بدن پروسه ترمیم طولانی تر می‌شود. انگورسیاه به دلیل داشتن مواد فعال بیولوژیکی از جمله ترکیبات فنولی مانند پرواتوسیانیدین، کوئرستین، رزوراترول، کاتچین و... اثرات ضدالتهابی، تقویت اینمی و ضد میکروبی دارد. در این تحقیق اثرات ضدالتهابی و ترمیمی پماد عصاره هیدرولالکلی انگورسیاه بر پایه اوسرین در رت‌های نر دیابتی در مقایسه با رت‌های سالم بررسی می‌شود.

مواد و روش‌ها: برای انجام این تحقیق، از ۴۸ سر رت نر بالغ استفاده شد. رت‌ها به چهار گروه دوازده تایی تحت عنوان گروه کنترل (بدون دیابتی شدن و تیمار)، شم (دیابتی و تیمار با اوسرین)، تجربی ۱ (دیابتی و بدون تیمار)، تجربی ۲ (دیابتی و تیمار با عصاره انگور سیاه) تقسیم شدند. سه گروه از رت‌ها با استفاده از استرپتوزوتوسمین ۵۵mg/kg دیابتی شدند. در همه گروه‌ها زخمی به طول ۳ سانتی متر برروی پوست ناحیه پشتی حیوانات ایجاد شد. گروه تجربی ۲ با پماد عصاره هیدرولالکلی انگور سیاه و گروه تجربی ۱ با اوسرین روزی دو بار تحت درمان موضعی قرار گرفتند. روند ترمیم زخم به صورت ماکروسکوپی و میکروسکوپی در روزهای ۳/۵، ۷، ۱۴ و ۲۱ مورد بررسی قرار گرفتند. گرفتندسطح معنی دار بودن نمونه‌ها با استفاده از دو آزمون Anova و T-test بررسی شده و با استفاده از نرم افزار آماری SPSS16 تجزیه و تحلیل می‌شود.

نتایج: در پژوهش حاضر طبق بررسی‌های انجام شده در روند ماکروسکوپی ترمیم زخم، سرعت التیام زخم در نمونه‌های مربوط به گروه تجربی ۲ به طور معناداری از نمونه‌های دو گروه شم و تجربی ۱ بالاتر بود ($P \leq 0/01$) و این مسئله گویای اثر مثبت عصاره هیدرولالکلی انگور سیاه بر روند التیام زخم می‌باشد. هم چنین مدت زمان ترمیم زخم در گروه‌های شم (دیابتی و بدون درمان) و تجربی ۱ (دریافت کننده اوسرین) طولانی تر و در گروه تجربی ۲ (درمان شده با پمادهای ساخته شده از عصاره انگورسیاه در پایه اوسرین) مدت زمان ترمیم زخم ازبیقه کوتاه تر بوده و دو گروه کنترل و تجربی ۲ با دو گروه شم و تجربی ۱ اختلاف آماری معنی دار ($P \leq 0/01$) داشته است.

نتیجه‌گیری: بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر تا حدود زیادی اثرات مثبت استفاده موضعی پماد انگور سیاه بر روند ترمیم زخم در گروه دیابتی آشکار شده است.

کلید واژه: دیابت، انگور سیاه، موش صحراوی، زخم.

چهاردهمین سمینار کشوری دانشجویی دانش و تندرستی
14th national health & knowledge seminar

پوستر

مهور های

- علوم پایه پزشکی
- علوم بالینی پزشکی
- دندان پزشکی و داروسازی
- فیزیولوژی و علوم توابخشی
- علوم اجتماعی
- آمار و اپیدمیوپردازی
- اخلاق پزشکی و اخلاق در پژوهش
- علوم بهداشت (حرفه ای، محیط، عمومی) و تقدیمه و پیراپزشکی

مهور ویژه:

دیابت

دارای امتیاز باز آموزی

تلفن: ۰۲۳-۳۲۳۹۴۸۵۲ دور نگار: ۰۲۳-۳۲۳۹۴۴۹۹
وب سایت: cong.shmu.ac.ir
پست الکترونیک: cong@shmu.ac.ir

۱۳۹۵ و ۸ اسفندماه

Nutritional status of mix Iranian ethnic medical students living in Shahroud dormitories, using semi-quantitative Food frequency questionnaire (FFQ) in 2016.

Sajjad Hosseini amirabadi¹, Hedieh asgari², Neda aminian², Yosef mohammadian¹, Mehri delvarianzadeh³, Farideh khosravi³, Saman soheili²

1- Student Research Committee, School of Medicine, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran

2- Student Research Committee, School of Nursing and Midwifery, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran

3- School of Public Health, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran

*Corresponding author: School of Public Health, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran.

Tel: +98-2332345805. E-mail: delvarianzadeh.mehri@yahoo.com

Background and Objective: For many young adults, college is a time of poor dietary habits. These habits can contribute to long-term consequences. Recently, the analysis of dietary intakes as an approach to investigating links between diet and disease has been recommended and dietary patterns is a useful method to obtain real dietary combinations. The FFQ or dietary recall is a common dietary assessment questionnaire used to define dietary patterns. Aim of study is to examine dormitories nutritional status with FFQ

Materials and Methods: A cross-sectional study (descriptive & analytical) was conducted in Shahroud, Iran. 105 female medical students that lived in Shahroud dormitories in 2016, were selected by simple random clustering method. Including criteria were living more than 2 month in dormitory, intention to participating and have no special regime. A validated 168-item food frequency questionnaire (FFQ) was administered to assess dietary intakes in last year. For each food item, the participants indicated their average frequency of consumption over the past year on a daily, weekly, monthly, or yearly basis. We classified the 168 food items in the FFQ into food groups categories contains: cereals, fruits, vegetables, meats and dairy. Weight, height were measured with standard methods. The Kolmogorov-Smirnov test used for normality. Nonparametric correlations was tested with spearman's rho. For data analysis, the SPSS software (version 16.0; SPSS Inc., Chicago, IL, USA) was used, P values<0.05 was considered significant.

Findings: After eliminating the outlier analyses were conducted on 99 students. Mean age and BMI of the participants were 21.9 ($SD \pm 4.3$) year old and 22.08 ($SD \pm 3.32$) kg/m², respectively. 11%, 77%, 10% and 2% of research subjects were underweight, normal, overweight and obese respectively. BMI was significantly correlated to dairies consumption ($P=0.04$) and fast foods ($P=0.05$). Usage of oil and salt was upper than recommended limits ($p<0.05$). Monthly usage of meats and vegetables are in normal range (3.5 ± 0.75 - 2.7 ± 0.5). Among the food groups, more than 50% of students used breads and cereals more than recommended amounts of WHO, by taking 12 units.

Conclusion: our results indicated that students hadn't optimal practice toward nutrition except dairy usage, according to high BMI in this study, oil and full fat milk eliminating should be considered in dormitories by informing them. These data should be used to design creative intervention strategies and can be useful in nutrition policy making in universities.

Key Words: nutritional status, Food frequency questionnaire (FFQ), medical student, dietary Intake, Iran, Shahroud

درمان زخم پای دیابتی با اکسیژن فشار بالا (HBOT): یک مقاله مروری

الله محمدی^۱, دکتر امیر آتشی^۲, محمد حسن بصیری نژاد^۳, الهام محمدی^۴

۱- دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران

۲- استادیار هماتولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهرود، شهرود، ایران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۴- کارشناس علوم آزمایشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی شهرود، شهرود، ایران

چکیده:

مقدمه: دیابت یکی از بیماری‌های شایع جهانی است، که از شیوع ۸-۵ درصدی در مناطق مختلف ایران برخوردار است. سالیانه از هر ۲۰ بیمار دیابتی یک نفر مبتلا به زخم پای دیابتی می‌شود و قریب به ۱۰٪ این زخمهای منجر به قطع عضو می‌شود. از سوی دیگر در فردی که دچار قطع عضو شده است میزان بقای سه ساله تنها ۵۰٪ است. سیستم درمان با اکسیژن فشار بالا به عنوان یک درمان پزشکی برای زخم پای دیابتی مطرح شده است، که در آن فرد در یک محفظه با حضور اکسیژن ۱۰۰٪ و فشاری بالاتر از فشار سطح دریا (۱/۴ تا ۵/۲) قرار می‌گیرد و اکسیژن خالص را به طور متناوب استنشاق می‌کند که می‌تواند سطح اکسیژن بافتی را افزایش داده و باعث التیام زخم شود. این افزایش همچنین باعث افزایش توانایی کشندهای نوتروفیل، تحریک رگ زایی، افزایش فعالیت فیبروبلاست و سنتز کلائز می‌شود.

روش جستجو: مطالعه حاضر با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی Pubmed, Google Scholar, Magiran, SID انجام شد و قریب بر ۱۴۰۰ مقاله یافت شد که از بین آنها، مقالاتی که در پنج سال اخیر منتشر شده بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. **یافته‌ها:** اکسیژن فشار بالا با وجود منافعی که برای درمان زخمهای دیابتی دارد از جمله افزایش سطح اکسیژن بافی، التیام زخم به وسیلهٔ مکانیسم‌های انزیژوژنر، سنتز کلائز، افزایش پاسخ فیبروبلاست‌ها و رگ‌سازی مجدد و افزایش فعالیت ضدبacterیایی لکوسیت‌ها شده می‌تواند باعث بروز برخی عوارض جانبی از جمله مسمومیت با اکسیژن در مغز ریه، بارورتوماهایی در سینوس و گوش میانی شود.

نتیجه‌گیری: اثرات HBOT نهایتاً باعث بهبودهای کوتاه مدت و بلند مدت می‌شود. در حال حاضر درمان با HBOT به عنوان یک روش درمانی فرعی در مدیریت از زخمهای مزمن دیابتی مورد استفاده قرار می‌گیرد و اثربخشی آنها روز به روز افزایش یافته است ولی باید درخصوص این درمان مطالعات کارازمایی بالینی بیشتری صورت گیرد تا بتوانیم با بدقت و اطمینان بیشتر از آن به عنوان درمان استاندارد زخم پای دیابتی نام ببریم.

واژه‌های کلیدی: اکسیژن فشار بالا، دیابت، زخم پای دیابتی، درمان.

ارزیابی مقایسه‌ای اثر ضد قارچی مزوپروس Ag-MCM-41 با داروی فلوكونازول و آمفوتريپسين B بر مهار رشد سویه استاندارد کاندیدا آلبیکنس

- جواد نادعلی^۱، پیراسته نوروزی^۲، مهدی میرزا^۳، فاطمه داوردوست^{۴*}، ناهید داوردوست^۳
- دانشجوی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد
  - کارشناس ارشد آزمایشگاه، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد
  - استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهرورد
  - کارشناس ارشد شیمی، معلم آموزش و پژوهش
  - مرتب معاونت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد
- چکیده:**

مقدمه: در سالهای اخیر افزایش عفونتهای قارچی ناشی از قارچ‌های بیماری زا به ویژه در بیماران با ضعف سیستم ایمنی، بسیار مشاهده شده است. کاندیدا آلبیکنس نیز از جمله پاتوژنهای مهم انسانی می‌باشد که قادر به ایجاد بیماری‌های قارچی فرست طلب در انسان بوده و طیف وسیعی از عفونتها از قبیل عفونتهای سطحی پوست و مخاط تا عفونتهای عمیق بافتی را در برمی‌گیرد این عفونت ممکن است به صورت مزمن و عود کننده در آمده و یا به درمان مقاوم شود. از طرفی مصرف ترکیبات ضد قارچی به علت دارا بودن عوارض جانبی وسیع به میزان زیادی محدود شده است، لذا سمتی و مقاومت دارویی، از جمله دلایل اصلی تحقیقات روی ترکیبات ضد قارچی جدید و بررسی اثرات درمانی آنها می‌باشد. در این راستا استفاده از نانو ذراتی چون نقره، تیتانیوم، روی و اکسید آنها بسیار مورد توجه قرار گرفته است اما انتظار می‌رود ترکیبات نانو متخلخل این فلزات به دلیل داشتن ویژگی‌های ساختاری مناسب بتواند کارایی نانو ذرات را به میزان زیادی افزایش دهد. هدف از این مطالعه ارزیابی فعالیت ضدقارچی نانو ذره Ag-MCM-41 بر مهار رشد سویه استاندارد کاندیدا آلبیکنس در مقایسه با داروی فلوكونازول و آمفوتريپسين B بود.

مواد و روش‌ها: فعالیت ضد قارچی داروهای فلوكونازول، آمفوتريپسين B و مزوپروس حاوی نقره به روش Time kill ارزیابی شد. در این روش از نمونه تیمار نشده با نانوذره دارو به عنوان کنترل استفاده شد ابتدا در زمان صفر تعداد کلوبنی‌ها در هردو نمونه کنترل و تست شمارش شده سپس در مراحل بعدی تعداد کلوبنی‌های زنده تست و شاهد در ساعتهاي ۲، ۴، ۶ شمارش گردید. و در نهایت منحنی رشد قارچ تست و شاهد مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها بیانگر ستز نانوذرات سیلیکاتی متخلخل با ساختار مزوپروس با قطر حفره ۲-۴ نانومتر و مورفوژی کروی بود که تصاویر میکروسکوپ الکترونی عبوری نشان داد هر کدام از این ذرات شامل میلیاردها عدد از نانو کانالهای شش ضلعی لانه زنبوری است حداقل غلظت مهار کنندگی ۵۰، نانوذره Ag-MCM-41، فلوكونازول و آمفوتريپسين B به ترتیب ۰/۲۷، ۰/۲۴، ۰/۲۲، ۰/۲۱ میکروگرم در میلی لیترو حداقل غلظت مهار کنندگی ۹۰، ۰/۷۵، ۰/۴۵، ۰/۱۸، میکروگرم در میلی لیتر و حداقل غلظت کشندگی ۱/۲۵، ۳/۴۷/۰/۲۸ میکروگرم در میلی لیتر تعیین گردید.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد اثر ضدقارچی مزوپروس سیلیکاتی حاوی نقره نسبت به داروهای مورد نظر بسیار قابل توجه می‌باشد و می‌تواند به عنوان مکمل مناسب جهت افزایش میزان اثربخشی لوسيونها و پمادهای واژینال ضد کاندیدا مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: نانو ذره، Ag-MCM-41، کاندیدا آلبیکنس، آمفوتريپسين B، فلوكونازول

بررسی تاثیر چربی‌های مختلف رژیم غذایی بر پروفایل چربی موش رت

محمد رضا جعفری^۱، مجتبی نصیری^۲، پیراسته نوروزی^{۳*}، جعفر طهماسبی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی بهداشت محیط ، دانشگاه علوم پزشکی شاهروд

۲- دانشجوی پزشکی ، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس ارشد آزمایشگاه ، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- فوق متخصص قلب و عروق. دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده:

مقدمه: بیماری‌های قلبی عروقی (CVD) گروهی از اختلالات قلب و عروق خونی است که از مهمترین دلایل مرگ و میر و ناتوانی در جهان محسوب می‌شوند و مشکل اصلی بهداشت عمومی جوامع مختلف شناخته شده است یکی از عوامل خطر بیماری قلبی و عروقی مثل فشار خون ، استفاده از سیگار ، کلسترول خون بالا ، چاقی و دیابت شیرین را دارند. با توجه به آمارها در این زمینه مهمترین اقدام جهت حذف عوامل خطر مذکور تغییر سبک زندگی است یکی از این ابعاد سبک زندگی، تغذیه است که تاثیر بسزایی بر بیماری قلبی و عروقی می‌گذارد که عبارتند از: مصرف زیاد نمک، روغن‌های اشباع و جامد، مصرف زیاد الکل و چاقی می‌باشد. با توجه به اهمیت بیماری‌های قلبی این مطالعه با هدف بررسی اثرات انواع چربی مختلف رژیم غذایی (دبی گوسفند، کره حیوانی یا روغن زرد ، روغن نباتی و روغن آفتابگردان) بر پروفایل چربی موش رت صورت خواهد گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع تجربی است و بر روی ۶۰ عدد موش رت نر از نژاد ویستار با محدوده وزنی ۱۲۰ تا ۱۸۰ گرم انجام شد موشهای به طور تصادفی در پنج گروه ۱۲ عضوی قرار گرفتند گروه A کترل، B کره حیوانی ، C روغن دنبه ، D روغن آفتابگردان و E روغن کنجد دریافت کردند. در گروه‌های D,C,B و E دندهای دریافتی شامل قلب موش‌ها خون گیری به عمل آمد و با کیت‌های سنجش چربی خون پروفایل چربی آنها Total HDL ، LDL ، TG ANOVA (cholesterol) اندازه گیری شد. اطلاعات به دست آمده با نرم افزار آماری 22 SPSS و با آزمون‌های آماری Post Hoc، Tukey و تحلیل شدند.

نتایج: مطالعه حاضر نشان داد روغن کره حیوانی باعث افزایش سطح HDL و تری گلیسرید شد و نسبت به سایر روغن‌ها تاثیرات مفیدتری بر الگوی لیپیدی دارد. روغن آفتابگردان در مقایسه با سایر روغن‌های مصرفی مقدار LDL را به میزان کمتری افزایش داد. مصرف روغن دنبه شاخص‌های پروفایل چربی خون افزایش می‌یابد. مشاهدات ما نشان داد که روغن کنجد باعث افزایش قابل ملاحظه‌ای در پروفایل چربی موش رت شد، که علت این امر را می‌توان به صنعتی بودن روغن مذکور در پژوهش حاضر و تفاوت در شیوه تولید آن با روش سنتی و تقلبات صورت گرفته در تولید آن نسبت داد.

نتیجه‌گیری: مصرف کره (گاوی) حیوانی و گیاهی خالص نسبت به روغن دنبه باعث کاهش لیپید مضر و افزایش چربی خوب می‌شود.

واژه‌های کلیدی: موش، لیپید، روغن.

مقایسه‌ی سبک زندگی سلامت و کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به بیماری مزمن کلیوی با افراد سالم

شهناز نوحی^۱، ملکه ناصری فدافتان^۲

۱- گروه روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود، شاهرود، ایران

۲- گروه روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود، شاهرود، ایران

چکیده:

مقدمه: بیماری‌های مزمن کلیوی از جمله بیماری‌هایی است که نه تنها سلامت جسمی بلکه سایر ابعاد سلامتی و حتی کیفیت زندگی مبتلایان را نیز به مخاطره می‌اندازند. تا جایی که بر اساس مطالعات مختلف؛ این بیماران با افراد سالم تفاوت‌هایی در جنبه‌های مختلف زندگی را نشان می‌دهند. بنابراین در این راستا پژوهش حاضر با هدف مقایسه کیفیت زندگی و سبک زندگی سلامت در بیماران مبتلا به بیماری مزمن کلیوی با افراد سالم انجام شده است.

مواد و روش‌ها: جامعه تحقیق شامل تمامی بیماران مزمن کلیوی و افراد سالم به لحاظ جسمی شهرستان نیشابور بود. نمونه‌ای با حجم ۲۰۰ نفر از میان این جامعه به روش در دسترس از شهرستان نیشابور انتخاب شد. در گروه افراد مبتلا به بیماری مزمن کلیوی ۱۰۰ نفر و در گروه افراد سالم، ۱۰۰ نفر انتخاب شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت (سازمان جهانی بهداشت ۱۹۹۸) و سبک زندگی سلامت (والکر، سچریت، و پندر ۱۹۸۷) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی از میانگین و انحراف معیار و در سطح استنباطی از تحلیل واریانس یکراهمه استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان دادند؛ بین افراد سالم با بیماران کلیوی در نمره سبک زندگی سلامت تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0.05$). همچنین، بین افراد سالم در نمره کیفیت زندگی با بیماران کلیوی تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0.05$). نتایج نشان داد که گروه افراد مبتلا به بیماری کلیوی از سبک زندگی ناسالم و مخرب و کیفیت زندگی پایینی نسبت به افراد سالم برخوردارند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت افرادی که دچار بیماری شده‌اند، وضعیت کیفیت زندگی - شان پایین می‌آید و سبک زندگی نامتعادل داشته که سلامت آن‌ها را به خطر می‌اندازد. همچنین ادارک فرد از بیماری می‌تواند کیفیت زندگی و سبک زندگی افراد را دچار مشکل نماید.

واژه‌های کلیدی: سبک زندگی سلامت، کیفیت زندگی، بیماران کلیوی.

بررسی نانو تکنولوژی در صنایع غذایی

لیلانوری^۱، مهری دولریان زاده^۲

۱- استادیار دانشگاه آزاد دامغان، گروه تکنولوژی موادغذایی

۲- دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهرورد

چکیده:

مقدمه: نانو فناوری یکی از جدید ترین علومی است که اینده زندگی بشر را دگرگون خواهد ساخت. یکی از مهمترین زمینه‌های تاثیر گذاری نانو فناوری در زندگی انسان، علم غذا است که به دلیل احتیاج روزمره و دائمی انسان به غذا هر گونه تغییر و تحول لی در ان نقش به سزایی در تغییر کیفیت زندگی انسان خواهد داشت. لذا به منظور تبیین جایگاه نانو فناوری و نانو علم در علوم غذا و صنایع این مقاله نوشته شده است.

مواد و روش‌ها: پژوهش به صورت مروری و با استفاده از کلمات کلیدی نانوفناوری ، نانو علم ، علوم غذایی و صنایع غذا بی انجام شد. خلاصه و اصل مقالات در سایتها جستجو گر همچون ، Pub Med ، Google ، Yahoo ، Elsevier و نیز در کتب ، مجلات ، مقالات کنگره‌ها جستجو و پس از تکمیل با دیدی تحلیلی مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: نانو فناوری و نانو علم از ظرفیت بالایی برای بهبود اقتصاد و استانداردهای زندگی بشر بخودار است و کاربرد ان در حوزه‌های مختلف از جمله ساخت مواد ، الکترونیک و رایانه ، پزشکی و بهداشت آزمایشگاه روى تراشه، امنیت ملی و دفاعی و غیره روز به روز بیشتر می شود. مهمترین ابزار نانو فناوری ساخت نانو مواد است که در ساخته‌های مختلف علوم از جمله علوم کاربردی دارند. از جمله کاربردهای نانو مواد در علوم غذا و صنایع غذایی ، می توان به بسته بندی ، تولید غذاهای ملکولی ، برچسب گذاری و پایش ، افزودنی‌های غذایی ، غذاهای دارای انتشار مخصوص در بدنه و روکش کردن انزیم‌ها و تهیه غذا و داروهایی جهت بعضی بیماریها از جمله دیابت اشاره نمود.

نتیجه‌گیری: بر اساس نظر غالب پژوهشگران نانو فناوری و نانو علم ، دستیابی به فناوری نانو یکی از پایه‌های تحریک استقلال و امنیت ملی کشورها است. جایگاه نانو فناوری در علوم غذا از دو جنبه سلامت غذا و تغذیه و نیز مبارزه با گرستگی اشکار و پنهان قابل بررسی می باشد. با توجه به ضرورت اشتایی دانشجویان و پژوهشگران رشته‌های وابسته به علوم غذا همچون علوم صنایع غذا بی ، تغذیه توصیه و تغییر کوئیکولوم آموزشی می گردد

کلمات کلیدی: نانو، تکنولوژی، مواد غذایی.

بررسی آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شاهروド در زمینه بهداشت و ایمنی مواد غذایی

مطهره درگاهی^۱، نیلوفر طاهری^{۲*}، مهری دولریان زاده^۲، فریده خسروی^۲، لیلا نوری^۳، بهاره رشیدی^۲

- دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود

- دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود

- استادیار دانشگاه آزاد دامغان، گروه تکنولوژی موادغذایی

چکیده:

مقدمه: ایمنی موادغذایی رویکردی چندگانه برای ارتقاء ایمنی و پیشگیری از بیماریهای غذایی است. سازمان جهانی بهداشت یکی از مهمترین مشکلات بهداشتی دنیا را آلدگی مواد غذایی و مسمومیت‌ها میداند. بهداشت ایمنی مواد غذایی یکی از اصول مهم جهت جلوگیری از ابتلای انسان به بیماری‌ها و همچنین حفظ محیط زیست، از آلدگی‌های مختلف است. همه ساله در سراسر جهان میلیون‌ها نفر به ویژه نوزادان و کودکان از بیماری‌های ناشی از غذا رنج میبرند و یا جان خود را از دست میدهند احتمالاً تا زمانی که اقدام موثری جهت پیش‌گیری از آن به کار گرفته نشود این روند ادامه خواهد یافت و از این جهت ضرورت اجرای این پروژه دیده شده و هدف کاربردی ارتقا سطح آگاهی دانشجویان نسبت به ایمنی غذا می‌باشد. نتایج این تحقیق میتواند پایه مناسی برای آموزش تغذیه‌ای برای دانشجویان باشد. این مطالعه میتواند پایه مناسی برای تحقیقات مشابه در سایر مناطق آموزشی و در دیگر شهرها و استانهای کشور باشد تا در نهایت بتوان به یک برنامه آموزشی مدون تغذیه در سطح کشور دست یافت...

روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی- مقطعی است. جامعه مورد مطالعه کل دانشجویان علوم پزشکی شاهروود در نظر گرفته شده است. تعداد ۳۵۰ دانشجو با استفاده از نمونه گیری دو مرحله‌ای به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند. پرسش نامه خود ساخته طراحی شد و بعد از روانی و پایابی، مورد استفاده داده‌ها توسط نرم افزار SPSS و به کمک آزمونهای توصیفی، مجزور کای تجزیه و تحلیل شد. موارد کمتر از ۰.۰۵ معنی داری آزمون تلقی شد. جهت امتیاز دهی آگاهی نمره‌های زیر ۵ ضعیف، ۵-۸ متوسط و بالاتر از ۸ خوب و نگرش کمتر از ۲۵ ضعیف، ۴۰-۲۵ متوسط و بالای ۴ خوب در نظر گرفته شد.

نتایج: در این مطالعه ۳۴۳ دانشجو شرکت داشتند که ۶۷.۷٪ دختر بودند. بیشترین افراد شرکت کننده دانشجویان پزشکی بودند. از نظر سواد والدین بیشترین مادر و پدران دیپلم بودند. ۴۸.۳٪ درصد پدران افراد مطالعه شغل آزاد داشتند و ۴۶.۶٪ افراد از نظر بعد خانوار بالای ۴ نفر بودند. میزان آگاهی به ترتیب ۲۹.۷٪/۵۴.۳٪ متوجه ۱۶٪ خوب بوده است، اختلاف آماری معنی داری بین آگاهی و رشته تحصیلی مشاهده گردید ($P<0.001$). و بین رشته‌های مختلف دانشکده‌های مختلف اختلاف معنی دار بود از نظر نگرش ۶۹.۴٪ دانشجو نگرش متوسط و ۲۸.۸٪ نگرش مطلوبی داشتند. ارتباط معنی داری بین نگرش دانشجویان و بعد خانوار مشاهده گردید ($P<0.01$).

نتیجه‌گیری: بنابراین با توجه نمره آگاهی، توصیه می‌شود افرادی که دست اندرکار در برنامه ریزی آموزشی دانشجویان هستند آموزش بهداشت موادغذایی در کورسکولوم آموزشی دانشجویان بگنجانند.

کلمات کلیدی: آگاهی، بهداشت مواد غذایی، دانشجویان

بررسی تاثیر آموزش خود مراقبتی در پیشگیری از پیامدهای مادری و

جنینی در مادران مبتلا به پراکلامپسی

شهرلا رهبر، محبوبه پورحیدری، صدف یحیائی، زهرا شمس

چکیده:

مقدمه: پراکلامپسی با پیامدهای مادری و جنینی همراه است. گرچه ماهیت ناشناخته آن پیش بینی و پیشگیری بیماری را با مشکل مواجه ساخته، اما با آموزش خود مراقبتی میتوان از بروز برخی مشکلات و عوارض جنینی جلوگیری نمود. لذا این مطالعه با هدف تعیین تاثیر آموزش خود مراقبتی مادران باردار مبتلا به پراکلامپسی بر سلامت مادران و نوزادان آنها صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه نیمه تجربی ۳۰ بیمار مبتلا به پراکلامپسی مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهرستان شاهروド بطور تصادفی به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. از واحدهای پژوهش رضایت آگاهانه گرفته شد. چهار جلسه آموزشی در خصوص نحوه خود مراقبتی در پراکلامپسی برای گروه مداخله انجام شد، گروه کنترل مراقبتهای روتین در مراکز بهداشتی درمانی را دریافت نمودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه جمعیت شناختی و ثبت نتایج آزمایشات و سونوگرافی دوران بارداری، مشخصات زایمانی و بعد از زایمان مادر و نوزاد بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 21 کای مربع، تی مستقل و من وینتی استفاده شد. در این مطالعه P کمتر از ۰.۰۵ معنی دار تلقی شد.

یافته‌ها: در این مطالعه مشخصات جمعیت شناختی بین دو گروه تفاوت معنی داری نداشت. متوسط سن بارداری در زمان تشخیص نیز بین دو گروه معنی دار نبود. بعد از انجام مداخله میزان کنترل فشار خون و پروتئینوری در دو گروه بررسی شد که ارتباط معنی داری یافت نشد. متغیرهای دیگر چون سن ختم بارداری، نوع زایمان، علائم حاد بالینی زمان زایمان و مشکلات حین و بعد زایمان بررسی شد که ارتباط معنی داری بین دو گروه یافت نشد. جهت بررسی پیامدهای نوزادی قد، وزن، دورسر، آپکار دقیقه اول و پنجم و نیاز به احیا و نیاز به بستره در بخش مراقبتهای ویژه نوزادی نیز بررسی شد که ارتباط معنی داری بین دو گروه مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه در دو گروه از نظر پیامدهای مادری، جنینی و نوزادی تفاوت معنی داری یافت نشد، در نتیجه مراقبتهای دوران بارداری و کلاسهای دوران بارداری که بطور روتین در مراکز بهداشتی درمانی جهت مادران باردار مبتلا به پراکلامپسی انجام می‌شود برای پیشگیری از عوارض مادری و جنینی در مادران پراکلامپسی کافی بوده و نیازی به کلاسهای جداگانه برای آموزش خود مراقبتی در پراکلامپسی نمی‌باشد.

کلمات کلیدی: خود مراقبتی، پراکلامپسی، پیامدهای مادری، پیامدهای جنینی، پیامدهای نوزادی

کتواسیدوز دیابتی در کودکان

مهمن خدایپرست ۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد، دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت ویژه نوزادان

چکیده:

مقدمه: دیابت شایعترین بیماری غدد مترشحه داخلی کودکان و کتواسیدوز دیابتی یکی از اورژانس‌های شایع طب کودکان محسوب می‌شود. کتواسیدوز دیابتی یکی از عوارض تهدید کننده حیات دیابت است. تقریباً ۱۵ تا ۲۷ درصد مبتلایان به دیابت در اروپا و آمریکای شمالی برای اولین بار با تابلوی کتواسیدوز دیابتی مراجعه می‌نمایند و ۶۵ درصد کل موارد بستری مبتلایان به دیابت در سنین زیر ۱۹ سال بعلت کتواسیدوز است.

روش کار: این مقاله به روش مروری با بررسی مقالات ایندکس شده در سایتهای معتبر SID scholar google و pubmed و با استفاده از واژه‌های کلیدی Diabet, infant ketoacidosis از سال ۲۰۰۵ تا کنون مرور گردید.

یافته‌ها: بر مبنای مطالعات جمعیتی میزان مرگ و میر در اثر کتواسیدوز دیابتی در آمریکا ۱۵/۰ درصد، انگلستان ۳۱/۰ درصد، در کانادا ۱۸/۰ درصد گزارش شده است. در کشورهای فقیر و در حال توسعه میزان مرگ بعلت کتواسیدوز دیابتی خیلی بیشتر است و حتی ممکن است مبتلایان قبل از دریافت هر گونه خدمات پزشکی فوت نمایند. علاوه بر مرگ و میر کتواسیدوز می‌تواند باعث کاهش ضریب هوشی گردد. ولی یک مطالعه در آمریکا نشان داده است که با نیاز به بستری در بیمارستان برای درمان کتواسیدوز دیابتی یک شماره ضریب هوشی بصورت دائم کاهش می‌یابد. بررسی‌های انجام گرفته نشان داده که ادامه درمان با انسولین در هنگام بروز بیماری عفونی، کنترل مناسب قندخون، استفاده از راهکارهای مناسب در راستای درمان عفونت‌ها و آموزش خانواده‌های بیماران می‌تواند از اهمیت به سزایی برخوردار باشد. با فراهم آوردن امکان دسترسی آسان به سطح مراقبت‌های بهداشتی درمانی در هنگام بروز علایم بیماری، آموزش بیماران و مشاوره مناسب شناس ایجاد کتواسیدوز دیابتی کمتر می‌نماید و همچنین اگر یک فرد بالغ و آگاه بر دیابت و تزریق انسولین کودکان و نوجوانان نظارت داشته باشد، شیوع کتواسیدوز کمتر خواهد شد.

کلید واژه: کتواسیدوز، دیابت، کودکان.

سندرم کلیپل ترنونه در یک نوزاد: گزارش موردی

مهوان خداپرست^۱، مافی نژاد شاهین^۲، فیروزی^۳-الهام^۳، عراقی^۴-زهره^۴

۱-دانشجوی کارشناسی ارشد مراقبت و پریه نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران

۲- فوق تخصص نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، ایران

۳-کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، ایران

۴-دانشجوی کارشناسی ارشد مراقبت و پریه نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران

چکیده:

مقدمه: سندرم کلیپل ترنونه برای اولین بار در سال ۱۹۰۰ توسط Trenaunay و Klippel گزارش شد. این سندرم نوعی اختلال مادرزادی است که منجر به رشد غیر طبیعی عروق خونی، بافت‌های نرم، استخوان‌ها و دستگاه لغافی می‌گردد و در افراد مبتلا دامنه شدت عالیم از خفیف تا شدید متفاوت است. عالیم اصلی این سندرم، خال‌های مادرزادی به رنگ بنفش یا قرمز (حال لکه شرابی)، مalfورماسیون وریدی، هیپرتروفی اندام (در یک دست یا یک پا و بندرت در بالاتنه) و اختلال دستگاه لغافی می‌باشد. علت اصلی ابتلا به این سندرم هنوز مشخص نشده و ممکن است چهش ژنتیکی عامل آن باشد. هدف از این مقاله گزارش نوزادی با بیماری فوق می‌باشد.

گزارش بیمار: نوزاد دختر ترم، حاصل سازارین با آپگار ۱۰-۹ و وزن ۳۲۵۰ در اسفند ۱۳۹۴ در بیمارستان بنت الهدی بجنورد متولد شد. در معاینه اولیه توسط فوق تخصص نوزادان بزرگتر بودن دست راست از چپ مشاهده و بدنبال آن، سونوگرافی شکم و گرافی از اندام‌ها و بالاتنه انجام گردید که سونوگرافی نرمال بود، ولی در گرافی انجام گرفته از اندام‌ها و بالاتنه بزرگی دست راست را مشهود بود. بیمار تحت نظر پزشک می‌باشد و پیشرفته در عالیم دیده نشده است.

نتیجه گیری: با توجه به عالیم بالینی و انجام اقدامات پاراکلینیکی تشخیص سندرم کلیپل ترنونه قطعی شد. درمان این بیماران نیاز به پیگیری منظم دارد و به طور کلی حمایتی است، مگر اینکه بیمار بیش از حد علامت دار شود.

واژه‌های کلیدی: سندرم کلیپل ترنونه، حال لکه شرابی، هیپرتروفی اندام

بررسی تأثیر استعمال دئودورانت / ضد عرق‌ها در افزایش بروز سرطان

پستان

فاطمه شاکری ۱ - زهرا باقرصاد ۲

۱. دانشجوی کارشناسی پرستاری. دانشکده پرستاری و مامایی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. ایران
۲. کارشناس ارشد مامایی گرایش بهداشت بروری. دانشکده پرستاری و مامایی. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. ایران
چکیده:

مقدمه: سرطان پستان، شایعترین سرطان زنان در تمام دنیا می‌باشد که در صورت تشخیص زودهنگام، از قابل علاج ترین سرطان‌ها به شمار می‌رود. از آنجا که تعیین عوامل خطرساز این سرطان می‌تواند در تشخیص زودرس و درمان آن بسیار مؤثر باشد، این تحقیق با هدف تعیین تأثیر استعمال دئودورانت / ضد عرق‌ها در افزایش بروز سرطان پستان انجام گرفت.

روش جستجو: این مطالعه به روش مروری (Review article) از نوع تحلیلی انجام گرفت که بطور سیستماتیک با استفاده از کلمات کلیدی Antiperspirants و Deodorant و Breast cancer از بانک‌های اطلاعاتی Google Scholar ، PubMed ، Biomed ، Wiley online library ، Elsevier تعداد ۲۰ مقاله به دست آمد که با توجه به دستیابی به متن کامل مقالات از آن‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: در بازه زمانی مورد بررسی، ۱۵ مطالعه؛ مواد شیمیایی موجود در ضد عرق‌ها را به عنوان یک ریسک فاکتور احتمالی برای سرطان پستان پیشنهاد می‌کنند. در حالیکه در ۵ مقاله دیگر هیچ ارتباطی بین مصرف ضد عرق‌ها و دئودورانت‌ها با افزایش خطر ابتلا به سرطان پستان گزارش نشد.

نتیجه گیری: لازم به ذکر است، مطالعات انجام شده در این راستا محدود بوده و هنوز شواهد قطعی برای قبول یا رد این ارتباط وجود ندارد. اما به نظر می‌رسد استعمال هرچه کمتر مواد شیمیایی کاری عاقلانه و بدون ضرر جهت جلوگیری از عوارض احتمالی می‌باشد به علاوه امروزه روش‌های ایمن تری جهت مقابله با بوی بد و جلوگیری از عرق کردن وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: سرطان پستان، دئودورانت‌ها، ضد عرق‌ها

سلامت روان و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران سال ۹۵

علی مراد حیدری گرجی^۱, زهرا صایمی^۲, عافیه پنق^۲

استادیار، عضو توسعه آموزش پزشکی (EDC)، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

دانشجوی کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

چکیده:

مقدمه: اهمیت مطالعه سلامت روان در دانشگاه‌ها از این جهت که ارتباط مستقیمی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارد ارزشمند است. هدف کلی پژوهش حاضر بررسی ارتباط سلامت روانی و متغیرهای دموگرافیک و تاثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقایسه ای و مقطعی در سال ۱۳۹۵ با مشارکت ۱۸۰ دانشجو در حال تحصیل در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران از طریق نمونه گیری تصادفی ساده انجام شد. داده‌ها توسط از پرسشنامه سلامت عمومی گلدبُرگ GHQ جمع‌آوری شد.

نتایج: میانگین و انحراف معیار سلامت روان برابر با $۲۲/۸۲ \pm ۶/۸۷$ و بیشترین میانگین مربوط به حیطه اضطراب (۸/۰۳) و کمترین نمره مربوط به حیطه عملکرد اجتماعی (۴/۵۳) بود. نمره سلامت روان از لحاظ آماری اختلاف معنی داری با جنسیت، سال ورود به دانشگاه و وضعیت اقتصادی داشت ($p\text{-value} < 0.05$) ولی با علاقه مندی به رشته اختلاف معنی داری نداشت. بین میانگین نمرات پرسشنامه سلامت روان با پیشرفت تحصیلی نیز با $p\text{-value} < 0.05$ رابطه معناداری وجود داشت. به طوری که با افزایش سلامت روان نمره کلی پایین درآزمون (معدل دانشجویان) به عنوان شاخص پیشرفت تحصیلی (افزایش می‌یابد).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش که ارتباط معناداری بین سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه وجود داشت، لازم است مسائل روانی دانشجویان مذکور بیشتر بررسی شود و مراکز مشاوره روانی برای آنان فعال شود.

کلید واژه: سلامت روان، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان پیرا پزشکی.

بررسی اپیدمیولوژیک مسمومیت با علف کش دیازینون در بیمارستان رازی قائمه شهر سال های ۸۹ تا ۹۴

زهرا صایمی، ۱، الناز چایکی فرجی‌بیک، ۲، نسیم قهرانی، ۳، آزینتا بالاغفاری^{۴*}

۱- دانشجوی فناوری اطلاعات سلامت، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲- دانشجوی فناوری اطلاعات سلامت، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳- کارشناس توسعه آموزش پزشکی (EDO)، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۴- مولف مستول: هیات علمی گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

چکیده:

زمینه و هدف: دیازینون یکی از سموم ارگانوفسفره است که برای کترل آفات کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد. و با توجه به سهولت دسترسی، می‌تواند باعث بروز انفاقی یا عمدی ناشی از در معرض قرار گرفتن آن از طریق پوستی، تنفسی و خوراکی شود. با توجه به مصرف فراوان این سم در مزارع برنج و باغ مرکبات به ویژه در مناطق شمال کشور مطالعه حاضر با هدف بررسی اپیدمیولوژیک مسمومیت با علف کش دیازینون صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی_ گذشته نگر، پرونده کلیه مسمومین (۴۳ نفر) با سم دیازینون طی سال‌های ۸۹ تا نیمه اول سال ۹۴ در بایگانی مرکز مسمومیت بیمارستان رازی قائمه شهر به صورت سرشماری وارد مطالعه و مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار پژوهش چک لیستی با تعداد ۱۵ سوال شامل وضعیت‌هایی از جمله جنسیت، تاول، سال تولد، انگیزه مسمومیت و روش مسمومیت برگرفته از متغیرهای مبتنی بر دفاتر ثبت مسمومیت در آن مرکز می‌باشد که اطلاعات آن عیناً از این دفاتر استخراج شده و روایی و پایابی آن توسط متخصصین مرکز مسمومیت مورد تایید قرار گرفت و داده‌ها توسط نرم افزار ۲۱ Spss و آزمون Chi_square آنالیز شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که از ۴۳ بیمار جنسیت مرد با ۶۸٪ (۱۵ نفر)، وضعیت تاول با ۶۹٪ (۳۰ نفر) و گروه سنی گروه سنی ۳۴-۳۶ سال بیشترین فراوانی را داشتند. از میان سه روش مسمومیت (خوراکی، استنشاقی، پوستی) ۴۸٪ (۲۱ نفر) به صورت خوراکی و ۴۸٪ (۲۱ نفر) دیگر به روش استنشاقی، مسموم که بالاترین آمار را به خود اختصاص دادند. بین انگیزه مسمومیت و جنسیت تفاوت معناداری وجود داشت ($P=0.001$). همچنین بین روش شده بودند. بین انگیزه مسمومیت اختلاف معناداری مشاهده گردید ($P=0.0001$). بین سال تولد و انگیزه مسمومیت نیز اختلاف معناداری وجود داشت ($P=0.002$). اما بین وضعیت تاول و انگیزه مسمومیت ارتباط معناداری وجود نداشت ($P=0.444$).

نتیجه گیری: مطالعه حاضر به بررسی اپیدمیولوژیک مسمومیت با علف کش دیازینون پرداخته است. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اقدام به خودکشی در گروه جوانان قابل توجه بوده و اقدامات حفاظتی می‌تواند در اولویت اول، به بررسی مشکلات این گروه اختصاص یابد و لازم است مسئولین به کنکاش مسائل مربوط به آن‌ها توجه ویژه ای داشته باشند.

واژه‌های کلیدی: اپیدمیولوژیک، مسمومیت، دیازینون، جوانان، مازندران

بررسی شیوع اضطراب امتحان در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی ساری سال ۱۳۹۴

مهمتاب عسکری دیارجانی^۱, زهرا صاییمی^۱, نادیا علی بور^۲, حسن صیامیان^{۳*}

دانشجویی فناوری اطلاعات سلامت، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
دانشجویی کارشناس ارشد آثار زیستی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
مؤلف مسئول: استادیار، هیئت علمی گروه فناوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

چکیده:

مقدمه: اضطراب امتحان، نوع خاصی از اضطراب است که با نشانه‌های جسمی، شناختی و رفتاری در شرایط آمادگی برای امتحان و انجام آزمون‌ها مشخص می‌شود. اضطراب امتحان زمانی به یک مشکل تبدیل می‌شود که انقدر زیاد شود که با آماده شدن برای امتحان و انجام آزمون، تداخل یابد؛ لذا با توجه به مطالب فوق، تحقیق حاضر به منظور بررسی شیوع اضطراب امتحان در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی ساری انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی- مقطعی در سال ۱۳۹۴ انجام گرفت. از رشته‌های موجود در دانشکده پیراپزشکی با استفاده از فرمول کوکران ۱۹۱ نفر از کلیه دانشجویان مقاطع کارشناسی پیوسته بصورت خوش‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد اضطراب امتحان ساراسون انجام گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون‌های تی مستقل و آنالیز واریانس یکطرفه تجزیه تحلیل گردید.

یافته‌ها: در این پژوهش اضطراب امتحان در ۴۴ نفر (۲۳٪) از دانشجویان در حد ضعیف و در ۷۶ نفر (۳۹٪) متوسط و در ۷۱ نفر (۲۲٪) در حد شدید بود. متوسط نمره‌ی اضطراب امتحان در دانشجویان برابر ± 67 (CI=17.21-19.29) بود. بین میانگین نمره اضطراب در میان گروه‌های سنی مختلف تفاوت آماری معنی داری وجود نداشت ($t=-0.586$, $P=0.558$). میانگین نمره اضطراب براساس جنسیت دارای تفاوت آماری معناداری بود ($t=-4.419$, $P=0.014$). متوسط نمره اضطراب در بین افراد مجرد و متاهل یکسان گزارش شد ($F=0.676$, $p=.906$). همچنین متوسط اضطراب در میان رشته‌های مختلف متفاوت بود ($F=2.266$, $p=.050$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه، این احتمال وجود دارد که اضطراب امتحان در بین دانشجویان بالا باشد لذا لازم است آموزش‌هایی جهت کاهش این آمار انجام گردد که حاصل آن کاهش عوارض حاصل از اضطراب امتحان و افزایش آرامش روانی افراد می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: شیوع، اضطراب امتحان، دانشجویان

تأثیر آموزش تغذیه‌ای چهره بر رفتار تغذیه‌ای بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲

اصغر دارابی^۱ علی عسکری قطب آبادی^۲ علی اکبر محمدی^۳

دانشجوی کارشناس پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارشد جمهوری اسلامی ایران^۱
دانشجوی کارشناس پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارشد جمهوری اسلامی ایران^۲.
دانشجوی کارشناس پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارشد جمهوری اسلامی ایران^۳.

چکیده

مقدمه: دیابت از مهمترین اپیدمی‌های قرن ۲۱ و ششمین عامل مرگ در جهان می‌باشد. دیابت نوع ۲ شایع‌ترین نوع دیابت بوده و ۹۰٪ بیماری را به خود اختصاص داده است. مطالعات گذشته به نقش مهم و کلیدی آموزش تغذیه در کنترل قند خون و شاخص‌های متابولیک بیماران مبتلا به دیابت اشاره می‌کنند و آموزش چهره به چهره نیز به دلیل ارتباط مستقیم می‌تواند موثر باشد. از طرفی هر میزان که پشتوانه تئوریک مناسب به همراه نیازهای اساسی بهداشت وجود داشته باشد، اثربخشی برنامه‌های آموزش تغذیه‌ای در تغییر رفتارهای تغذیه بیشتر خواهد شد. هدف از این مقاله بررسی تأثیر آموزش تغذیه‌ای چهره به چهره بر رفتار تغذیه‌ای بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ می‌باشد.

بررسی Pub Med, Google Scholar مقالات از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۶ انجام شده است. Sid, Science Direct

یافته: یافته‌ها نشان داد که آموزش‌های تغذیه‌ای چهره به چهره بر میزان دانش و آگاهی و رفتار تغذیه‌ای بیماران دیابت نوع ۲ موثر است. این آموزش‌ها شامل اطلاعات، مهارت‌های تغذیه‌ای، فرست مشاوره‌ی آموزش تغذیه است. پس استفاده از مدل آموزشی که بتواند به بهبود رفتار تغذیه‌ای بیمار کمک نماید می‌تواند اثر بسزایی برای بیمار داشته باشد. محتوای آموزش و به کار بردن روش‌های آموزشی مناسب با گروه هدف به نظر می‌رسد عامل مهمی در تغییر نگرش افراد مورد مطالعه باشد. مطالعات مختلف نشان داده است که خانواده و سایر نرم‌های انتزاعی نقش مهمی در رفتارهای تغذیه‌ای افراد مبتلا به دیابت نوع ۲ دارند.

نتیجه‌گیری: در نهایت مداخله آموزش تغذیه‌ای چهره به چهره سبب افزایش آگاهی و نگرش بیماران دیابتی نوع ۲ می‌گردد، در حالی که آموزش تغذیه‌ای که بر عقاید و فرهنگ‌های افراد مبتلا به دیابت نوع ۲ تاکید دارد، سبب بهبود رفتار تغذیه‌ای این افراد می‌شود.

کلیدواژه‌ها: آموزش تغذیه‌ای، رفتار تغذیه‌ای، دیابت نوع ۲.

فراآنی سندروم پای بیقرار در بیماران دیابتی شهر بم در سال ۱۳۹۵

مانوشابرازی نژاد، ندامحمدی نیا^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی به

۲- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی به

چکیده:

مقدمه: سندروم پاهای بیقرار (Restless Legs Syndrome) نوعی اختلال نورولوژیکی بوده که با تمایل شدید به حرکت دادن پاها و بی حسی، بیقراری، احساس گزگز، سوزش و درد در پاها به هنگام استراحت مشخص می‌شود. به همین دلیل نوعی از اختلالات خواب به شمار می‌آید. سندروم پای بی قرار در هر سنی می‌تواند شروع شود و با گذشت زمان شدت بیماری افزایش می‌یابد. بین ۱۵ تا ۱۰۰ نفر از هر ۱۵ نفر، سندروم مذکور رادر دوره ای از زندگی‌شان تجربه می‌کنند، اما این بیماران، اغلب به دلیل این مشکل به پزشک مراجعه نمی‌کنند و توصیف مشکل برایشان سخت است. نوروپاتی، نارسایی کلیه، مشکلات تغذیه ای چون کمبود آهن، مصرف برخی داروها مانند آنتی هیستامین‌ها و بیماری‌های مزمن بخصوص دیابت یکی از عوامل مهم مرتبط با این سندروم است. هدف از انجام این مطالعه، فراوانی سندروم پای بیقرار در بیماران دیابتی شهر بم است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی است. نمونه شامل ۱۰۰ نفر از بیماران دیابتی است که به روش در دسترس از بخش‌های مختلف بیمارستان پاستور به در تاریخ‌های اول مهرماه تا اواسط آذر ماه سال ۱۳۹۵ انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه استاندارد سندروم پاهای بیقرار و سوالات دموگرافی بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS ۲۳، آمارتوصیفی و آزمون کای دو استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد ۵۰٪ بیماران مورد پژوهش درجه‌ی از سندروم پاهای بیقرار را داشته و ۳۰٪ از عالائم شدید سندروم شاکی بودند. از بین گروه‌های پرسشنامه نیز، گزینه اختلال در فعالیت‌های روزمره با ۵۳.۳ درصد مشکل در بیدار شدن در صبح با ۵۰ درصد فراوانی در تعداد بیشتری از این بیماران دیده شد. شیوع سندروم مذکور با سن و جنس رابطه معنی داری داشته طوریکه در مردان و سن بالای ۵۰ سال بیشتر دیده شده بود ($p < 0.05$) اما با وضعیت تأهل و شغل ارتباط معنی داری نشان نداد ($p > 0.05$).

نتیجه‌گیری: در نتیجه با توجه به شیوع بالای این سندروم و اختلالی که در فعالیت‌های روزانه، کار و اشتغال، کیفیت زندگی و الگوی خواب بیماران ایجاد می‌کند و از سویی بدان اهمیت چندانی داده نمی‌شود پیشنهاد می‌شود که این سندروم و عالائم آن بخصوص در بیماران دیابتی بیشتر توجه شده و آموزش در مورد راههای مختلف کاهش عالائم مذکور و اقدامات لازم جهت درمان و بهبود کیفیت زندگی و افزایش عملکرد و فعالیت‌های اجتماعی و روزانه این بیماران لحظه گردد.

واژه‌های کلیدی: سندروم پاهای بیقرار، دیابت، عوارض، اختلال فعالیت.

نقش پرستار در مراقبت از پای دیابتیک و پیشگیری از عوارض آن

علی عسکری قطب آبادی^(۱), علی اکبر محمدی^(۱), اصغردارابی^(۱), فاطمه کلروزی^(۲)

۱. دانشجوی کارشناس پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارشت، دانشکده پرستاری، تهران، ایران

۲. عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری ارشت جمهوری اسلامی ایران، تهران

چکیده:

مقدمه: جراحات و زخم‌های پا یکی از عوارض دیررس بیماری دیابت به دلیل کاهش خون رسانی اندام تحتانی و عوارض ناشی از مسائل عصبی می‌باشد. پرستاران به عنوان عضوی از تیم مراقبت بهداشتی، میتوانند مهم ترین نقش را در پیشگیری، تشخیص به موقع و آموزش‌های لازم در این مورد داشته باشند. هدف از ارائه این مقاله، آشنا شدن با عارضه پای دیابتیک و نقش پرستاران در کاهش عوارض مربوط به آن می‌باشد.

روش جستجو: اطلاعات در این مقاله مروری از طریق جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی googlescholar, SID, Pubmed و منابع کتابخانه‌ای بین سالهای 2010 تا 2016 به دست آمده است.

یافته‌ها: براساس بررسی‌های صورت گرفته بالغ بر ۱۵ ادرس بیماران مبتلا به دیابت، در طول حیات خود چار زخم پای دیابتی می‌شوند که مهم ترین عارضه‌ی آن آمپوتاسیون پا می‌باشد. از جمله عوامل خطرآن می‌توان به نوروپاتی محیطی اشاره کرد که میزان بروز آن بستگی به مدت زمان شروع دیابت و درجه‌ی کنترل قند، میزان گردش خون و مقاومت در برابر عفونت دارد. درمان مناسب آن شامل درمان عفونت است که به صورت دربیدمان کافی و دقیق، استفاده از آنتی بیوتیک‌ها، برقراری جریان خون مناسب، کاهش فشار بر روی اندام مبتلا، و همچنین بهبود روند ترمیم زخم با روش‌های جراحی انجام می‌شود و پرستاران در این روند درمان نقش کلیدی دارند..

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه درمان پای دیابتی بسیار سخت است، پیشگیری از آن بسیار مفیدتر و از نظر اقتصادی با صرفه تراست. تشخیص به موقع تیم درمانی و آموزش‌های مربوط به عوارض و پیشگیری از آن ، می‌تواند خطر آمپوتاسیون پا را به حداقل برساند. برای رسیدن به این هدف، پرستار می‌تواند به عنوان خط اول مراقبت ازبیمار، با آموزش‌ها و تشخیص‌های به موقع خود، بیش ترین نقش را در مدیریت این عارضه داشته باشد.

واژگان کلیدی: پرستار، مراقبت، پای دیابتیک، پیشگیری

بررسی ارتباط دیابت بارداری بر رضایت جنسی - مروری سیستماتیک

فرنیا اشرفی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره در مامائی، دانشگاه علوم پزشکی بزد، ایران

چکیده:

مقدمه: رضایت جنسی از تجارب لذت بخش در زندگی هر فرد است و در سلامت روح و جسم نقش بسزایی دارد. با توجه به اینکه شیوه اختلال عملکرد جنسی اعم از تمايل جنسی ، تحریک جنسی و ارگاسم در زنان مبتلا به دیابت بالا بوده است و در بارداری نیز کاهش عملکرد جنسی شیوه بالائی دارد، هدف از این مطالعه مروری بر ارتباط دیابت بارداری بر رضایت جنسی بوده است.

مواد و روش‌ها: این مقاله مروری سیستماتیک بوده است و با استفاده از کلید واژه‌های فارسی ، رضایت جنسی ، دیابت بارداری ، دیابت در پایگاه داده‌های فارسی Sid /Magiran sexual satisfaction و کلید واژه‌های google scholar/ pub med/ scopus/ google scholar Elsevier gestational diabetic /diabetic در بازه زمانی ۲۰۱۶-۲۰۱۲ و با بررسی و تجزیه و تحلیل ۱۸ مقاله مرتبط انجام گرفته است.

یافته‌ها: در مادران مبتلا به دیابت بارداری به علت همزمانی دیابت با بارداری ۲۰۱۶-googlesch با استفاده از کلید واژه‌های فارسی ، رضایت جنسی ، دیابت بارداری ، دیابت ، بر ارتباط دیابت بارداریکه منجر به کاهش لوبریکاسیون واژن ، افسردگی ، تصور ذهنی نادرست از ایجاد رابطه جنسی در بارداری ، افزایش وزن در مادران دیابتی نسبت به غیر دیابتی ، عدم رضایت از بدن خود ، عقاید زن ، ترس از صدمه به جنین ، فقدان آگاهی از چگونگی ایجاد رابطه جنسی این باعث کاهش رضایت جنسی در مرحله تمايل ، تحریک و ارگاسم شده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به کاهش رضایت جنسی در زنان باردار مبتلا به دیابت بارداری برای ارتقای رضایت جنسی ، حمایت همه جانبه از طریق مشاوره و دوره‌های آموزشی ویژه همسران و همچنین دوره‌هایی جهت آموزش روش‌های تن آرامی و کنترل وزن و قند توسط کادر درمانی پیشنهاد می شود

واژگان کلیدی: رضایت جنسی ، دیابت بارداری ، دیابت

بررسی سیستم‌های اسناد در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه

علوم پزشکی شاهرود

زهرا کمیاب

سازمان نویسنده‌گان: کارشناس ارشد بررسی اسناد و مدارک دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده:

مقدمه: افزایش روز افروزن حجم اسناد کاغذی باعث بروز معضلات عدیده ای در ارتباط با حفظ، نگهداری، بازیابی و استفاده از اطلاعات مکتوب اسناد کاغذی برای مختلف سازمان از جمله بایگانی اسناد، آرشیو و مراکز اطلاع رسانی شده است. با توجه به نیاز موجود در مقاطع زمانی مختلف از راهکارها و روش‌های گوناگون به عنوان سیستم مدیریت اسناد جهت حل این معضلات میتوان استفاده نمود. انچه مشهود است ایجاد سیستم مدیریت اسناد که امروزه معروف به عصر تکنولوژی است از ضروریات به حساب می‌آید و دارای مشخصاتی چون محیط اطلاع رسانی - اشکال مختلف اطلاعات - ایجاد پشتیبان جهت آرشیو اسناد - حفظ امنیت اسناد می‌باشد.

هدف اصلی مدیریت اسناد کوتاه بودن عمر اسناد، ازبین رفتن اسناد کاغذی، وجود بایگانیهای پر حجم میباشد. از ابتدایی ترین سیستم‌های مدیریت اسناد می‌توان روش حفظ و نگهداری اطلاعات را به صورت کاغذی نام برد که همچنان نیز از این روش برای حفظ و نگهداری اسناد کاغذی در حجم کوچک استفاده می‌گردد. این سیستم به هیچ عنوان نمی‌تواند پاسخگوی کلیه نیازهای یک سیستم مدیریت اسناد مطلوب باشد

در نتیجه سیستم مطلوب مدیریت اسناد سیستمی تلفیقی از سیستم رایانه ای و سیستم میکروگرافیک می‌باشد تا این دو بتوانند نقاط ضعف یکدیگر را پوشانند. در ضمن اینکه سیستم مدیریت اسناد می‌بایست قابلیت ارائه اطلاعات را با رعایت تنوع در شکل ارائه اطلاعات اعم از کاغذ، میکروفیلم، CD-R، Tape و غیره دارا بوده و محدودیتی ایجاد ننماید.

واژگان کلیدی: اسناد- مدیریت - سیستم‌های ایمنی - بیمارستان‌های تابعه

Copro-PCR prevalence of *Echinococcus granulosus* infection in dogs in Kerman, southeast of Iran

seyed reza mirbadie^{1*}, Saeedeh shamsadini², Ebrahim saedi dezaki², Majid Fasihi Harandi²

1. School of Medicine, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran.

* Email Corresponding author: sedreza.mirbadie@gmail.com

2- Research center for hydatid in Iran, Dept of Parasitology, Kerman University of medical Sciences.

Abstract:

Introduction & Objectives: The main objective of this study was to determine the prevalence of taeniid parasites and specific detection of *Echinococcus granulosus* using copro-DNA PCR analysis in the stray dogs of Kerman, southeast of Iran.

Materials & Methods: Fecal samples from dogs were randomly collected within 24 h of defecation. All samples were transferred to the research lab and coprological examinations were conducted by formalin-ether concentration method. In the microscopically positive samples, mitochondrial cytochrome c oxidase subunit 1 (cox1) specific primers were used to determine the taeniid identity of the infection. In addition, another set of primers was used for the specific diagnosis of *E. granulosus* sensulato.

Results: Totally, 307 fecal samples from stray dogs were examined for the presence of the parasites. Taeniid eggs were detected in 34 dogs (11.07%). All 34 taeniid positive specimens were PCR positive for cox1 (444 bp). Out of all taeniid positive specimens, 21 samples (6.84% of all dog specimens) were positive by *E. granulosus* specific primers.

Conclusion: The findings of the present study revealed that canine echinococcosis is prevalent in the stray dogs in Kerman. The findings of the present study have important implications for hydatid control programs in the area.

Key words: Taenidae; Canine echinococcosis; Copro-PCR; COX1;

میزان شیوع باسیلوس سرئوس در شیر خام غیرپاستوریزه شهرستان نور در سال ۱۳۹۴

شکیبا آقاباری^۱, امید رمضانی^۱, سپهیل عزیزی^۲, مریم یوسفی^۱, فرهاد سلیمانی^۳, اصغر رحمانیان^۳, حسن حسین زاده^۴

۱- کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۲- ضوه هیئت علمی دانشکده پیروزی‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۳- کارشناس ارشد میکروبیولوژی

۴- کارشناس آمار و اپیدمیولوژی

چکیده:

مقدمه: شیر نقش عمده‌ای در تغذیه انسان دارد که به عنوان مکمل مناسب غذایی و به منظور جبران کمبود غذا مورد توجه است. از آنجا که شیر غذای تغیریبا کاملی بوده، توجه به مسائل کیفی شیر نیز بسیار مهم است. زیرا شیر محیطی مناسب برای رشد و تکثیر میکروارگانیسمی همچون باسیلوس سرئوس می‌باشد که به علت دارا بودن اندوسپور مقاومت بالایی در برابر حرارت، عوامل فیزیکی و شیمیایی دارد، لذا اگر در تهیه، توزیع، نگهداری و عرضه آن دقت کافی صورت نگیرد به علت آلوود شدن به میکروبها و رشد و تکثیر سریع آنها به زودی فاسد شده و مصرف آن به جای اینکه جبران کننده کمبود غذایی باشد ایجاد عوارض و بیماری مختلف می‌کند. با توجه به اینکه میزان مصرف شیر خام در شهر نور بالا است لذا این پژوهش با بررسی میزان شیوع باسیلوس سرئوس در شیر خام شهرستان نور در سال ۱۳۹۴ انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع توصیفی- مقطعی است که در سال ۱۳۹۴ در شهرستان نور انجام شد. تعداد ۱۱۶ نمونه از شیر خام به صورت تصادفی از محل‌های توزیع شیر خام انتخاب و با حفظ زنجیره سرد به آزمایشگاه مواد غذایی منتقل گردید. جهت جداسازی گونه‌های باکتریایی طبق استاندارد ملی ۲۳۲۴ اداره استاندارد و تحقیقات صنعتی کشور استفاده شد که براساس این روش ابتدا شیر خام را در دمای 80°C درجه سانتی گراد به مدت ۱۰ دقیقه حرارت داده و سپس به صورت خطی در محیط MYP Agar در دمای 30°C درجه به مدت ۲۴ ساعت کشت داده شد، باکتری مورد نظر در این محیط کلنی صورتی رنگ ایجاد می‌کند. در نهایت جهت تایید باسیلوس سرئوس از تست همولیز در محیط آگار خون دار استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون مجذور کای تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: در نهایت از بین ۱۱۶ نمونه ای که مورد آزمایش قرار گرفت، ۳۹/۷ درصد نمونه‌ها (۴۶ مورد) به باسیلوس سرئوس آلوود بودند. همچنین میزان آلوودگی با فصول رابطه معنی داری دارد ($P < 0.05$) به این صورت که میزان آلوودگی در فصول گرم به طور معنی داری بیشتر از فصول سرد بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به میزان آلوودگی شیر خام باسیلوس سرئوس در شهرستان نور و میزان بالای مصرف شیر خام در این شهرستان، رعایت اصول و موازین بهداشتی، همچنین نظارت در مرحله تهیه، نگهداری و عرضه ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: باکتری، شیر خام، باسیلوس سرئوس، غیرپاستوریزه

بررسی تأثیر اعتقادات مذهبی بر سازگاری زنان مبتلا به سرطان سینه مراجعه کننده به درمانگاه انکولوژی بیمارستان شهید صدوqi یزد

علی دهقانی احمدآباد

بیمارستان شهید صدوqi یزد

چکیده:

مقدمه: هدف از این مطالعه بررسی تأثیر رفتارها و اعتقادات مذهبی همانند دعا، نماز، شرکت در مراسم مذهبی و حضور در اماکن زیارتی بر سازگاری فرد مبتلا به سرطان سینه می‌باشد.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی و به صورت مقطعی در بین ۱۰۰ نفر از زنان مبتلا به سرطان سینه مراجعه کننده به درمانگاه انکولوژی بیمارستان شهید صدوqi یزد در سال ۱۳۹۵ می‌باشد. نمونه گیری به صورت تصادفی ساده بوده و معیارهای ورود به مطالعه داشتن سن بین ۳۰ تا ۶۵ سال، حداقل ۶ ماه از تشخیص گذشته باشد و یکی از اقدامات جراحی یا شیمی درمانی را دریافت کرده باشد. برای داده‌ها از پرسشنامه استاندارد سلامت روانی و تجربه معنوی استفاده شد. سپس داده‌ها وارد نرم افزار SPSS ورژن ۱۸ شده و آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که ۹۲٪ شرکت کننده‌گان خود را فردی مذهبی و مقید به شعائر مذهبی می‌دانستند. این افراد روش‌های مختلف را برای سازگاری با مشکل اتخاذ کرده بودند، بطوریکه ۷۶٪ از آنها برای مقابله با استرس و مشکلات ناشی از بیماری سرطان به دعا کردن و نذر و نیاز روی می‌آورند. ۶٪ در موقعی که بیماری شدت داشته و بر آنها فشار وارد می‌کرده نماز می‌خوانند و ۱۸٪ دیگر هم به شرکت در مراسم مذهبی همانند روضه خوانی و یا رفتم به امام زاده‌ها و دیگر اماکن متبرکه می‌پرداختند. افرادی که به مذهب و اعتقادات مذهبی مقید نبودند بیماری را جز شرایط زندگی خود و ناشی از خطای خود در برخورد و پیشگیری از بیماری می‌دانستند و نه مشیت الهی. در گروه مذهبی ۱۲٪ در زندگی احساس پوچی داشتند و امیدی به بهبودی نداشتند در حالیکه در گروه غیر مذهبی این نسبت به ۲۷٪ درصد می‌رسید که تفاوت آماری معنی داری را نشان می‌دهد. در هر دو گروه بالاگفته بعد از تشخیص اقدامات درمانی شروع شده بود. افراد مذهبی که بیماری خود را مشیت الهی می‌دانستند بعد از ابتلا بیشتر به به معنویت و اعمال مذهبی توجه داشتند و خود را در برابر اراده خوداوند تسلیم می‌دانستند (۸۵٪) در حالیکه در گروه غیر مذهبی ۵۹٪ خود را در ابتلا به بیماری مقصراً شناخته و به همین دلیل نسبت به به قبل از بیماری احساس اضطراب و نگرانی بیشتری داشتند.

نتیجه گیری: داشتن ارتباط خوب با خداوند و انجام مناسک و اعمال مذهبی باعث ایجاد حسن خوش بینی به آینده شده و فرد را نسبت به زندگی خود متعهد می‌نماید. یک فرد مقید در هر حال خود را تسلیم امر خداوند دانسته و به قضای او گردن می‌نهد لذا کمتر دچار تشویش و اضطراب می‌گردد چرا که در هر حال دست خداوند را در همه امور خود می‌بیند و به همین دلیل در موقعی که چاری مشکلی می‌شود همانند بیماری این روحیه باعث می‌شود که با این وضعیت به خوبی کنار بیاید و درمان را به هر شکلی به پذیرد. همچنین داشتن اعتقادات قوی می‌تواند فرد را در تحمل درد و دیگر مشکلات جسمی ناشی از بیماری کمک نماید و او را نسبت به آینده بیماری امید وار سازد.

کلمات کلیدی: سازگاری، اعتقاد مذهبی، سرطان سینه

تأثیر گیاه رازیانه (vulgare Foeniculum) در تسکین دیسمنوره اولیه: مرور سیستماتیک مطالعات انجام شده در ایران

اشرف قیاسی^۱, لیلا ملامحمدی^۲

- ۱- دانشجوی دکتری تخصصی بهداشت باروری، گروه بهداشت باروری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
 ۲- دانشجوی دکتری تخصصی بهداشت باروری، گروه بهداشت باروری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

چکیده

مقدمه: دیسمنوره اولیه یکی از مشکلات شایع زنان سینن باروری می‌باشد که کیفیت زندگی و فعالیت اجتماعی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با توجه به اینکه امروزه استفاده از گیاهان دارویی در درمان دیسمنوره اولیه بسیار مورد توجه قرار گرفته است، لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر گیاه رازیانه در تسکین دیسمنوره اولیه به صورت یک مطالعه مرور سیستماتیک انجام شد.

روش جستجو: پایگاه‌های اطلاعاتی Magiran, Scopus, Google scholar, Iran Medex, PubMed, SID, IRCTC با کلید واژه‌های دیسمنوره، قاعدگی دردناک، رازیانه، کارآزمایی بالینی (vulgare Foeniculum, Clinical trials, Menstrual pain, Dysmenorrhea) بدون محدودیت زمانی جستجو شد. دو پژوهشگر مستقل، مقالات را از نظر سوگیری احتمالی بر اساس معیار جداد ارزیابی قرار دادند و مقالاتی که بر اساس معیار جداد نمره ۳ یا بیشتر را گرفتند، وارد مطالعه شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت کیفی انجام شد.

یافته‌ها: تعداد ۹ کارآزمایی بالینی که دارای معیار ورود به مطالعه بودند مورد بررسی قرار گرفتند. در این مطالعات گیاه رازیا به صورت کپسول یا قطره در اختیار گروه‌های آزمون قرار گرفته بود. اثر بخشی رازیانه در ۱ مطالعه با ۳ گروه کنترل، ۲ مطالعه با ۲ گروه کنترل و ۶ مطالعه با ۱ گروه کنترل مقایسه شده بود. در گروه‌های کنترل از دارونما، مفامیک اسید یا ویتامین E استفاده شده بود. در تمام مطالعات بررسی شده رازیانه دارای اثربخشی مثبت در درمان دیسمنوره بودند و هیچگونه عارضه‌ی جانبی در اثر استفاده از این گیاه دارویی در مطالعات گزارش نشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به عوارض شناخته شده داروهای شیمیایی مورد استفاده در درمان دیسمنوره و اثربخشی رازیانه، این گیاه دارویی می‌تواند در تسکین دیسمنوره مورد استفاده قرار بگیرد، اما انجام مطالعات بیشتر با متداول‌وزیری قوی جهت دستیابی به شواهد دقیق تر ضرورت دارد.

واژگان کلیدی: رازیانه، دیسمنوره، مرور سیستماتیک

تاب آوری و عوامل موثر بر آن از دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستان شهید صدوقی یزد

علی دهقانی احمدآباد

چکیده:

زمینه و هدف: سازگاری افراد با شرایط جدید محیطی میتواند نقش زیادی در کاهش تنشها و استرسهای ناشی از شرایط محیطی ایفا نماید. بدینه هر چه مهارت و تجربه افراد در این زمینه بیشتر باشد سلامت روحی آنها نیز بیشتر است. یکی از مهمترین تواناییهایی که باعث سازگاری موثر با عوامل خطر و استرس میشود، تاب آوری میباشد. افرادی که بدلیل شغل و یا محیط زندگی بیشتر با محیطهای تنفس زا و استرس آور سرو کار دارند لازم است که این مهارت را بیشتر در خود تقویت نمایند. یکی از این مشاغل پرستاری است چرا که بیماران و همراهیان غالباً در بحران به سر میبرند و پرستاران دائماً در تعاس با آنها هستند لذا داشتن مهارت تاب آوری نقشی اساسی در برقراری تعامل با بیماران دارد. این مطالعه با هدف بررسی سطح تاب آوری در پرستاران و عوامل موثر بر آن در نیمه اول سال ۱۳۹۵ در بیمارستان شهید صدوقی یزد صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی - تحلیلی بوده که به روش مقطعی انجام شد. جامعه آماری مورد مطالعه را تعداد ۱۵۰ نفر از پرستاران شاغل در بخش‌های مختلف بیمارستان شهید صدوقی یزد تشکیل می‌داد که به صورت تصادفی ساده نتایج و اراده مطالعه شدند. ابزار جمع آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه دو قسمتی بود. در بخش اول اطلاعات دموگرافیکی و در بخش دوم پرسشنامه مقیاس تاب آوری کونور و دیویدسون استفاده شد. داده‌ها بعد از جمع آوری وارد نرم افزار SPSS ورژن ۱۸۸ شده و سپس مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: ۸۶٪ پرستاران شرکت کننده در این مطالعه را زن و ۱۴٪ را مرد تشکیل می‌دادند. میانگین سنی پرستاران ۳۴ ± ۱۱ سال بود. میانگین سابقه کار آنها ۵.۳ ± ۱.۳ سال بود. ۷۸٪ شرکت کنندگان کارشناسی پرستاری، ۱۶٪ مدرک بهیاری ۶٪ کارشناسی ارشد پرستاری داشتند. میانگین نمره تاب آوری پرستاران شرکت کننده ۶۹ بود. از نظر پرستاران مهمترین عوامل موثر بر تاب آوری به ترتیب اولویت شامل تعداد بیماران در هر شیفت ۶٪، عدم مهارت شغلی ۱۴٪، تحکم پزشکان ۱۳٪، نادیده گرفتن مشکلات پرستار از طرف مستشولین ۱۳٪، به تعویق افتادن پرداختن ۱۳٪، برنامه شیفتی نامناسب ۱۰٪، کمبود نیرو در بخش ۶٪، کارانه‌های کم ۵٪، تحمیل اضافه کاری ۳٪، کارهای غیر از وظیفه ۳٪، عدم رعایت بندهای مربوط به ارتقا ۲٪ و بخش محل خدمت ۲٪ میباشد.

نتیجه گیری: در پرستاران مورد مطالعه میزان تاب آوری در سطح متوسط بود، لذا پیشنهاد میگردد تا برگزاری کلاس‌های آموزشی مربوط به ارتقای سطح تاب آوری جهت تعامل مناسب پرستار با بیمار و همراهیان و همچنین بالا بردن میزان سازگاری و آنها با محیط اقدام گردد.

واژه‌های کلیدی: تاب آوری، پرستار، بیمار

بررسی رابطه مواجهه با گرد و غبار سیمان و بروز علایم تنفسی (مقاله موروری)

علویه زینب موسویان اصل^۱, زینب السادات نظام الدینی^{۲*}

۱ نویسنده اول: دانشجوی کارشناسی ارشد، بهداشت حرفه ای، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

۲ نویسنده دوم: عضو هیئت علمی (مربي)، بهداشت حرفه ای، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

*نویسنده مسئول: عضو هیئت علمی (مربي)، بهداشت حرفه ای، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز.

چکیده

زمینه و هدف: امروزه آلودگی هوا به عنوان یکی از معضلات مهم شهرنشینی و زندگی صنعتی مطرح می‌باشد و زندگی تمام افراد جامعه تحت تاثیر این مستله قرار گرفته است. صنعت سیمان یکی از صنایع مهم آلوده کننده است و امروزه انتشار گرد و غبار از مهمترین عوامل محيطی موثر بر سلامت کارگران شاغل در این صنعت می‌باشد. کارگران شاغل در قسمت تولید سیمان که در تماس با گرد و غبار هستند ممکن است در معرض عوارض ریوی قرار بگیرند. لذا توجه به جمعیت زیاد افراد مشغول به کار در این صنعت و عدم استفاده از وسایل حفاظت تنفسی موثر، بررسی اثرات مواجهه با گرد و غبار سیمان در محیط کار در جهت اجرای راهکارهایی برای بهبود سلامت کارگران شاغل در این صنعت یک موضوع مهم است.

مواد و روش کار: مقاله موروری حاضر بر تحقیقات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۱۶-۱۹۹۱، در پایگاه‌های اطلاعاتی Direct Science, Scholar Google, PubMed اوایله با کلیدواژه‌های Cement, dust, exposure, production, health, ctEffe, dust, انجام شد. در مرحله‌ی دوم مطالعات با معیارهای شیوع اختلال تنفسی و غلظت گرد و غبار صنعت سیمان انتخاب و جهت تهیه‌ی مقاله استفاده گردید.

یافته‌ها: با توجه به ماهیت صنعت سیمان و مашین آلات مورد استفاده در آن غلظت‌های بالاتر از حد TLV گرد و غبار سیمان‌دار هوای تنفسی شاغلین در قسمت‌های مختلف فرایند تولید سیمان میتواند اثرات حاد و مزمنی بر عملکرد ریه داشته باشد و بروز علایم تنفسی، کاهش شاخص‌های اسپیرومتری، بیشتر بودن ریسک ابتلا به بیماری آسم و کاهش ظرفیت‌های ریوی را نیز سبب می‌شود.

نتیجه گیری: برای حفظ سلامتی کارگران اقدامات موثر شامل کنترل گرد و غبار محل، به کار بردن وسایل حفاظت تنفسی مناسب با کیفیت بالا، آموزش و استفاده مداوم و صحیح وسیله حفاظتی، ایجاد سیستم‌های تهویه مناسب و پیشگیری با فوائل مناسب کارگران تأکید می‌شود.

واژه‌های کلیدی: گرد و غبار سیمان، شاخص‌های اسپیرومتری، صنعت سیمان، اختلالات تنفسی

بررسی روایی و پایابی پرسشنامه خودکارآمدی در دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی شاهرود ۹۳

الهام ناوی پور^۱, علی تقی پور^۲, محمدرضا میررضابی^۳, مهربی دولریان زاده^۴, راضیه یوسفی^۱

۱. دانشجویی کارشناسی ارشد آمار زیستی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲. دانشجویی گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۳. استادیار پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

۴. مری علوم بهداشتی و تغذیه، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

چکیده:

مقدمه: در این راستا پرسشنامه خودکارآمدی به منظور تهیه ابزار پایشی برای ارزیابی خودکارآمدی در دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی شاهرود بررسی شد.

مواد و روش‌ها: برای ارزیابی روایی و پایابی پرسشنامه، بر اساس نمونه گیری سیستماتیک تعداد ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود به عنوان نمونه آماری انتخاب و پرسشنامه‌ها تکمیل گردیدند. پرسشنامه خودکارآمدی شرر شامل ۱۷ سؤال است که هر سؤال بر اساس مقیاس لیکرت از دامنه کاملاً مخالف تا کاملاً موافق تنظیم می‌شود. نمره گذاری پرسشنامه به این صورت است که به هر ماده از ۱ تا ۵ امتیاز تعلق می‌گیرد. حداکثر نمره ای که فرد می‌تواند از این مقیاس استفاده به دست آورد نمره ۸۵ و حداقل ۱۷ است. در این مطالعه جهت بررسی روایی سازه تحلیل عاملی اکتشافی و برای بررسی پایابی پرسشنامه، آلفای کرونباخ محاسبه گردید. برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS22 استفاده شد.

یافته‌های: میانگین سنی شرکت کنندگان 27.2 ± 5.2 سال بود و دانشجویان بین ۱۷ تا ۳۶ سال سن داشتند و از رشته‌های بهداشت عمومی، پزشکی، مامایی، بهداشت حرفه ای، پرستاری، هوشیاری، بهداشت محیط، اتاق عمل، بهداشت باوری انتخاب شده بودند. میانگین نمره خودکارآمدی دانشجویان 4.9 ± 0.6 بودست آمد. در مرحله ای ارزیابی روایی، تحلیل عاملی اکتشافی به روش مولفه اصلی با چرخش واریماکس پنج عامل پنهان را برای پرسشنامه شناسایی کرد، نتایج نشان داد که ساختار بدست امده 63% پراکنده‌گی میان مقیاس‌های پرسشنامه را توجیه نمود. پایابی پرسشنامه با استفاده از ضریب همبستگی آلفای کرونباخ $.66$ محاسبه شد. از ۱۷ سؤال پرسشنامه سوال ۹ ((وقتی تصمیم به انجام کاری گرفتم، بطور جدی و دقیق برای انجام همان کار تمرکز می‌کنم)), در جهت بهبود آلفای کرونباخ با توجه به دارا بودن کمترین مقدار پایابی از پرسشنامه حذف شد. با حذف این پرسش مقدار آلفای کرونباخ به $.70$ افزایش پیدا کرد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد پرسشنامه خودکارآمدی از روایی و پایابی مناسب برخوردار بود و می‌تواند در پژوهش‌های آتی و همچنین برای ارزیابی مطالعات خودکارآمدی استفاده گردد. در پایان می‌توان گفت با توجه به مقدار متوسط نمره خودکارآمدی در بین دانشجویان، دانشجویان از خودکارآمدی و توانمندی خوبی برخوردارند..

وازگان کلیدی: روایی، پایابی، پرسشنامه خودکارآمدی.

ارزیابی عوامل مرتبط با ابتلا به دیابت نوع دو با استفاده از مدل رگرسیون لجستیک (مروری سیستماتیک)

الهام ناوی پور^۱، علی تقی پور^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد آمار زیستی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲- دانشیار گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات علوم بهداشتی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

چکیده:

مقدمه: دیابت به مجموعه اختلال متابولیسم کربوهیدرات، چربی و پروتئین که به وسیله فقدان ترشح انسولین یا کاهش حساسیت بافت‌ها به انسولین صورت می‌گیرد، اطلاق می‌شود. از میان انواع دیابت، دیابت نوع دو شایعترین نوع دیابت است. در ایران، براساس پیش‌بینی کارشناسان سازمان جهانی بهداشت، شیوع دیابت نوع دو در ایران در سال ۶/۲۰۲۵ درصد خواهد بود. رگرسیون لجستیک یکی از ابزارهای آماری است که به منظوره مدل‌سازی و تحلیل داده‌ها از آن استفاده می‌شود. هدف از این مطالعه ارزیابی عوامل مرتبط با ابتلا به دیابت نوع دو با استفاده از مدل رگرسیون لجستیک می‌باشد.

روش جستجو: در این مقاله مراجعتی مقالات بانکهای اطلاعاتی SID (پایگاه جهاد دانشگاهی) Magiran، Google scholar، Medlib، Irandoc، Pubmed و ISI، مراجع و مقالات مرتبط که در عنوان یا کلمات کلیدی آنان دیابت نوع دو و مدل رگرسیون لجستیک بیان شده و در مطالعه‌ی آنان عوامل ابتلا به دیابت نوع دو مورد بررسی قرار گرفته بودند، جمع‌آوری و مورد بررسی قرار گرفتند. تعداد ۲۳ مقاله که در طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ در ایران انجام شده بود و واجد شرایط ورود به این مطالعه بودند، استخراج و نتایج مطالعات با هم ترکیب شدند.

یافته‌ها: بررسی یافته‌های پژوهش‌ها نشان داد که گروههای سنی، وزن، قد، شاخص توده بدنی، جنسیت، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات، سالهای ابتلا به بیماری دیابت، وضعیت شغلی، سابقه مثبت خانوادگی دیابت، محیط دور کمر، دور کمر به باسن، سطح تحصیلات، تری گلیسیرید، کلسترول، سطح LDL، سطح HDL، مواد مخدوش، فشارخون سیستولیک، فشارخون دیاستولیک و داشتن فعالیت بدنی از عوامل مرتبط با ابتلا به دیابت نوع دو بودند.

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از عوامل مرتبط به ابتلا به دیابت مربوط به سبک زندگی می‌باشد، شناختن عوامل خطر ابتلا به دیابت میتواند در پیشگیری و جلوگیری از این بیماری نقش داشته باشد. استفاده از مدل رگرسیون لجستیک، قدرت شناسایی عوامل تعیین کننده را فراهم می‌آورد، بنابراین استفاده از این روش در مطالعات پژوهشکی توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: عوامل مرتبط، دیابت نوع دو، رگرسیون لجستیک

بررسی سبک زندگی و عوامل مرتبط با آن بر سلامت روان دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی نسیبه ساری در سال ۱۳۹۵

زهرا محمودی عالمی^۱, لاله فانی صابری^۲, فاطمه نوروزی نودهی^۱, فاطمه سادات بختی قوزلو^۳

- سازمان: ۱. دانشجویی کارشناسی پرستاری نسیبه، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
۲. استادیار گروه بهداشت جامعه، دانشکده پرستاری و مامایی نسیبه، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
۳. دانشجویی کارشناسی ارشد آمار زیستی، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

چکیده:

مقدمه: سبک زندگی دانشجویان در جوامع مختلف مورد توجه بهداشت عمومی قرار گرفته است. ارتقای رفتارهای سبک زندگی سالم از راهبردهای اصلی برای حفظ سلامت افراد است. لذا این مطالعه با هدف تعیین بررسی سبک زندگی و عوامل مرتبط با آن بر سلامت روان دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی نسیبه ساری در سال ۱۳۹۵ طراحی و اجرا شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی - تحلیلی می‌باشد که بر روی ۱۲۳ نفر از دانشجویان پرستاری مشغول به تحصیل در دانشکده پرستاری مامایی نسیبه ساری در سال ۱۳۹۵ انجام شد. اینزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌ای حاوی سوالات دموگرافیک و سوالات استاندارد مربوط به سبک زندگی و سلامت روان GHQ است. پایابی این پرسشنامه با محاسبه آلفای کرونباخ $\alpha=0.77$ بروآورد شد که مقدار قابل قبولی می‌باشد. پرسشنامه استاندارد سلامت روان GHQ حاوی ۲۸ سوال لیکرت ۴ گزینه‌ای و شامل ۴ زیر مقیاس است.

نتایج: از میان ۱۲۳ دانشجو، میانگین سنی شرکت کنندگان 29.8 ± 5.4 سال با دامنه $18-30$ سال بود. 56.1% دانشجویان در منزل شخصی و 43.9% خوابگاهی بودند. متغیرهای جنس و محل زندگی از عوامل موثر بر سبک زندگی دانشجویان بودند. متغیر جنس با معنی داری $P=0.04$ نشان می‌داد که رابطه مستقیمی با مجموع نمره سبک زندگی دارد؛ میانگین مجموع نمره سبک زندگی جنس مردان ($50/15$) بیشتر از میانگین مجموع نمره سبک زندگی جنس زنان ($47/06$) می‌باشد که گواه بر این است که مردان سبک زندگی ناخوشایندتری نسبت به زنان دارند. همچنین متغیر محل زندگی با معنی داری $P=0.01$ یک رابطه معنی دار مستقیم را نشان می‌دهد. متغیرهای محل زندگی، تعداد فرزندان و ترم تحصیلی با برخی از ابعاد سلامت روان رابطه معنی داری نشان دادند. بعد از اضطراب $P<0.05$ و بعد عملکرد اجتماعی $P=0.009$ از ابعاد سلامت روان رابطه معنی داری با سبک زندگی دانشجویان نشان دادند. در این پژوهش مشاهده شد که سلامت روان رابطه مستقیمی با سبک زندگی دانشجویان دارد و هرچه سطح سلامت روان از نظر اضطراب، بالاتر باشد سطح سبک زندگی دانشجویان نیز بالا است. اما در بعد عملکرد اجتماعی از سلامت روان با توجه به منفی بودن ضریب ($B=-0.67$) رابطه معکوسی با سبک زندگی مشاهده گردید؛ بدین مفهوم که با بالا بودن سطح سلامت روان از نظر عملکرد اجتماعی، سطح سبک زندگی دانشجویان پایین تر می‌باشد.

نتیجه گیری: بهبود سبک زندگی با تغییر الگوی عادات غذایی، فعالیت فیزیکی و نیز کاهش تنش دانشجویان جهت پیشبرد سلامت روان توصیه می‌شود.

کلید واژه: سبک زندگی، سلامت روان، عوامل موثر، دانشجویان پرستاری

مداخلات جامعه محور بر اساس سطح جمعیت برای ارتقاء سلامت دهان و دندان کودک

مهندی پابائی

دبير کميته تحقيقات دندانپزشكى مازندران

چكيده:

مقدمه: اهداف پژوهش شامل: تعیین اثربخشی مداخلات ارتقاء سلامت دهان و دندان جامعه محور بر اساس سطح جمعیت در جلوگیری از پوسیدگی دندان و بیماری‌های لثه و پریودنتال در میان کودکان، از بدو تولد تا ۱۸ سال سن. تعیین موثرترین انواع مداخلات (محیطی، اجتماعی، جمعیتی و چند جزئی) و هدایت چارچوب‌های نظری. شناسایی مداخلاتی که نابرابری در سلامت دهان و دندان را کاهش میدهند. بررسی تاثیر شرایط طراحی، ارائه و نتایج مداخلات.

مواد و روش‌ها: ما پایگاههای اطلاعاتی زیر را از ژانویه ۱۹۹۶ تا آوریل ۲۰۱۴ جستجو نمودیم:

MEDLINE, Embase, the Cochrane Central Register of Controlled Trials (CENTRAL), the Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL), the Education Resource Information Center (ERIC), BIOSIS Previews, Web of Science, the Database of Abstracts of Reviews of Effects (DARE), ScienceDirect, Sociological Abstracts, Social Science Citation Index, PsycINFO, SCOPUS, ProQuest Dissertations & Theses and Conference Proceedings Citation Index - Science.

مطالعات وارد شده شامل کارآزمایی‌های بالینی (RCT) تصادفی فردی و خوش‌ای بود، که قبل و پس از انجام مطالعات کنترل شدند و مطالعات نیمه تجربی و سری زمانی منقطع بود. برای وارد شدن، مداخلات باید عاقب اولیه را هدف قرار می‌دادند: پوسیدگی‌های دندان و بیماری‌های لثه یا پریودنتال در میان کودکان از بدو تولد تا ۱۸ سال سن. مطالعات مبایست دز آغاز یک یا بیشتر از یکی از عاقب اولیه و مداخله بعدی را گزارش می‌کردند، و یا مبایست تغییرات امتیازها را برای هر دو گروه مداخله و کنترل ارائه می‌کردند.

یافته‌ها: ما مداخلات را به عنوان مداخلات رژیم غذایی ($n=3$)، آموزش سلامت دهان و دندان (OHE) به تنها ۱۷ نفر، OHE در ترکیب با مسوک زدن تحت نظارت با خمیر دندان حاوی فلوراید (۸ نفر) و OHE در ترکیب با انواع دیگر مداخلات، طبقه بندي می‌کنیم از جمله مداخلات پیشگیرانه حرفة ای بهداشت دهان، $n=10$ مداخلات به طور کلی برای کمتر از یک سال (تعداد = ۲۶) به اجرا در آمد، و تنها ۱۱ مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده بودند. ما شواهد را بر اساس داشتن مداخلات متوسط تا بسیار کم کیفیت درجه بندي کردیم. ما متأانیز را برای بررسی تاثیر پوسیدگی دندان در هر یک از انواع مداخلات انجام دادیم، اگر چه همه مطالعات اطلاعات کافی برای اجازه تجمع تأثیرات در مداخلات مشابه را ارائه ندادند. متأانیز از اثرات OHE به تنها در پوسیدگی ممکن است اثر کم و یا بی تأثیر در DMFT را نشان دهد. متأانیز دو مطالعه از OHE در یک مدل آموزشی در ترکیب با مسوک زدن با خمیر دندان حاوی فلوراید تحت نظارت ممکن است یک اثر مفید بر DMFS را نشان دهد.

نتیجه‌گیری: این بررسی شواهدی از قطعیت کمی را نشان می‌دهد که مداخلات ارتقاء سلامت دهانی جامعه محور که ترکیب آموزش بهداشت دهانی با مسوک زدن تحت نظارت یا مراقبت حرفة ای دهانی پیشگیری کننده می‌تواند پوسیدگی دندان در کودکان را کاهش دهد.

كلمات کلیدی: سلامت دهان، دندان، کودکان، جامعه محور

اختلالات روان در بیماران دیابتی

ابوالفضل ازلگینی^۱، مصعومه نوری^۲، زینب بهرامی ایوانکی^۳

۱ نویسنده مسئول: دانشجوی کاردانی فوریت‌های پزشکی، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری ابهر، دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۲ دانشجوی کارشناسی پرستاری، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده پرستاری ابهر، دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۳ کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری ابهر

چکیده:

مقدمه: دیابت شایع ترین بیماری غددی در دنیا است که سالانه میلیون‌ها انسان را به کام مرگ می‌کشد. از عوارض جسمی این بیماری می‌توان به عوارض قلبی-عروقی، عصبی، کلیوی اشاره نمود. با توجه به ماهیت مزمن بیماری بی تردید عوارض روانشناختی نیز گریبان گیر این بیماران خواهد بود. بر همین اساس مطالعه حاضر با هدف تعیین اختلالات روانی در بیماران دیابتی انجام شده است.

مواد و روش: داده‌های این مقاله با جستجو در پایگاههای اطلاعاتی Magiran و SID.Iranmedex و بررسی مقالات و متون معتبر و تحلیل آنها بدست آمده است.

یافته‌ها: مطالعات نشان می‌دهند که شیوع اختلالات روان در افراد دیابتی بسیار بیشتر از جمعیت عمومی است به طوری که حدود ۴۰٪ بیماران دیابتی مبتلا به عوارض روانشناختی می‌باشند. طبق یافته‌ها اختلالاتی نظری اضطراب، افسردگی، اختلالات خلقی و کاهش قدرت سازگاری در این دسته از بیماران به وفور دیده می‌شود. علاوه بر این اختلالات روانی در دیابت نوع دو بیشتر از نوع یک می‌باشد. طبق یافته‌ها اختلالات روان در سنین پایین، جنس مونث بیشتر بوده و با مدت زمان ابتلا به بیماری دیابت ارتباط مستقیم دارد.

نتیجه‌گیری: شناخت ویژگی‌های روانشناختی افراد دیابتی می‌تواند مقدمه ای جهت ارتقای کیفیت زندگی و پیش آگهی آنان محسوب شود. بنابراین توصیه می‌گردد ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی، در کنار درمان‌های رایج این بیماری، ارزیابی روتین روانپزشکی را نیز انجام داده تا سلامت روحی و روانی این دسته از بیماران نیز ارتقا یابد.

واژگان کلیدی: دیابت، اختلالات روانی، افسردگی، مروری

بررسی اثر دو روش مختلف آموزشی در اصلاح نگرش غذایی بیماران دیابتیک مراجعه کننده به درمانگاه پاسارگاد شاهروド در سال ۱۳۹۴

دکتر علی نجفی^۱، مهری دولربان زاده^۲، سمیرا اسماعیلی^۳، آدمان حاکمی برآبادی^۴

متخصص بیماری‌های داخلی، بیمارستان امام حسین (ع)، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران.
MF.MPH، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران.
دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران.
دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهروود، شاهروود، ایران.

چکیده:

مقدمه: بیماری دیابت، یکی از بیماری‌های شایع در جهان می‌باشد که باعث افت کیفیت زندگی افراد و در حالات وحیم تر افزایش نرخ مرگ را به همراه دارد. در این مطالعه سعی بر این است تا با انتخاب شیوه‌های آموزشی مناسب برای بیماران دیابتی، سطح نگرش غذایی صحیح افراد مبتلا را ارتقا داده و به بهبود کیفیت زندگی شان کمک شود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه ۷۴ بیمار دیابتی انتخاب و به دو گروه آموزشی با دو ابزار متفاوت شامل جزو آموزشی و پمپلت آموزشی، تقسیم شدند. با استفاده از پرسشنامه سنجش باور غذایی، ارزشیابی در دو مرحله قبل و بعد از آموزش به فاصله ۱۵ روز انجام و سطح نگرش غذایی این بیماران اندازه گیری و مقایسه شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ تحلیل و سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج نشان دادند که هر دو مداخله آموزشی توسط جزو و پمپلت، تاثیر معنی داری در افزایش سطح نگرش غذایی افراد تحت مطالعه دارند ($P<0.05$). به طوری که از فراوانی افراد در دسته نگرش ضعیف غذایی پس از آموزش کاسته شد و افراد بیشتری در دسته نگرش متوسط و قوی قرار گرفتند. نتایج همچنین نشان داد که آموزش با پمپلت نسبت به آموزش با جزو اثر بخشی بیشتری داشت.

نتیجه گیری: به موازات انجام اقدامات درمانی جهت بهبود وضعیت سلامتی بیماران دیابتی، پیشنهاد می‌شود که با استفاده از روش‌های آموزشی مناسب به ارتقای سطح نگرش، آگاهی و باور تغذیه ای افراد توجه شود.
واژه‌های کلیدی: دیابت، نگرش غذایی، نوع آموزش، جزو آموزشی، پمپلت آموزشی

بررسی نگرش بیماران دیابتی شهر به در مورد بیماری دیابت و درمان آن

راضیه قلی زاده^۱، ندامحمدی نیا^۲، محمد علی رضایی^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی به

۲- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی به

چکیده:

مقدمه: دیابت یکی از شایعترین اختلالات متابولیکی است که علاوه بر ژنتیک، شرایط محیطی مانند شیوه زندگی، وزن، تنفس، الگوی غذایی و آگاهی افراد در مورد این بیماری، نقش تعیین کننده ای در بروز آن دارد. بیماری دیابت به دلیل بالا بودن مخارج و از کارافتادگی یکی از عهده ترین مسائل بهداشتی، درمانی انسانها محسوب می شود. این بیماری ۱۰ درصد کل موارد مراقبت‌های اورژانس پزشکی را به خود اختصاص می دهد. دیابت علت اصلی مرگ و میر ناشی از بیماریها است، به خصوص اینکه بیماری‌های قلبی عروقی در بین افراد مبتلا به دیابت بسیار شایع است و چهارمین علت شایع مراجعه به پزشک است. بیماری دیابت می‌تواند تاثیرات منفی بر سلامت عمومی و احساس خوب بودن بیماران داشته باشد و می‌تواند بر روی عملکرد فیزیکی، توسعه عوارض، وضعیت روحی و روانی و ارتباطات فرد تاثیرات منفی داشه باشد. روش‌های درمانی دیابت یکی از اصلی ترین چالش‌های پیش روی دانش پزشکی است. عوارض این بیماری سبب می‌شود بیشتر افراد دیابتی مجبور به اتخاذ یک شیوه جدید زندگی شوند که این موضوع همه روابط فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در نتیجه پیشگیری از عوارض این بیماری منجر به ارتقا سطح سلامت مبتلایان می‌شود و همچنین نگرش افراد نسبت به رفتارهای پیشگیری کننده تأثیر بسزایی در رفتار آنها خواهد داشت. و هدف از انجام این مطالعه، تعیین نگرش بیماران دیابتی شهر به در مورد بیماری دیابت و درمان آن در سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی است. نمونه شامل ۱۰۰ نفر از بیماران دیابتی است که به روش در دسترس از بخش‌های مختلف بیمارستان پاستور بم از اول مهرماه تا بیست آذر ماه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه پژوهشگر ساخته ای بوده است که روانی و پایانی آن تایید شده و حاوی سوالات نگرشی با مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرکت بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS ، آمارتوصیفی، آزمون کای دو و تی تست استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد میانگین سنی نمونه مورد مطالعه $22.4 \pm 4.9/74$ سال بوده و 52% نمونه زن بوده اند. میانگین سایه‌ابلا به دیابت در نمونه مورد بررسی $1/9 \pm 2/8$ سال می‌باشد. بیش از نیمی از نمونه (۴۶%) نسبت به بیماری دیابت و درمان آن نگرش مثبت داشته اند. بین نگرش بیماران مورد مطالعه با جنس رابطه معنی داری وجود نداشته ($p<0.05$) اما با سن و سالهای ابلا به بیماری ارتباط معنی داری دیده شد. ($p<0.05$).

نتیجه‌گیری: خوشبختانه نتایج شامل نگرش مثبت بیماران مورد مطالعه نسبت به بیماری و درمان بوده است و این دیدگاه در پیگیری درمان و توجه به بیماری اهمیت خاصی دارد چرا که با اعتقاد به قابل کنترل بودن بیماری میتوان از بیماران انتظار پیگیری درمان، پیگیری آموزش‌های داده شده توسط پرستاران و سایر کادر درمانی و نهایتاً "پیشگیری از عوارض را داشت.

واژگان کلیدی: نگرش، دیابت، درمان دیابت، بیماری دیابت

مقایسه رضایتمندی زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی بیماران دیابتی نوع ۲ مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین (ع) شاهروود و افراد غیر دیابتی

منیژه صادری، سید شاهرخ آقایان

بیمارستان امام حسین (ع). شاهروود

چکیده:

مقدمه: دیابت نوع ۲ شایع‌ترین نوع دیابت بوده و درصد موارد بیماری را به خود اختصاص داده است. شواهد پژوهشی حاکی از بالا بودن فراوانی انواع رویدادهای استرس‌زا در بین بیماران دیابتی نسبت به سایر بیماران است. همچنین احتمال بروز مشکلات روحی و روانی متعدد از جمله افسردگی و اضطراب در این بیماران زیاد است. لذا با توجه به مشکلات متعددی که برای این بیماران به وجود می‌آید و تاثیر آنها بر رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی این بیماران، در این پژوهش به بررسی و مقایسه رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی در بین بیماران دیابتی نوع ۲ و افراد سالم پرداخته می‌شود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع مقطعی و توصیفی تحلیلی است، ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه پرسشنامه‌هاي سلامت روان (GHQ-28)، کیفیت زندگی (WHOQOL) و رضایت زناشویی (اینریچ) بود. حجم نمونه این پژوهش تعداد ۲۰۰ نفر که از این میان تعداد ۱۰۰ نفر از بیماران دیابتی ۶۰ ساله مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین (ع) شاهروود به روش نمونه‌گیری غیرتصادفی و در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای نمونه عادی هم به تناسب ویژگی‌های دموگرافیک جامعه سالم، نمونه‌ای به حجم ۱۰۰ نفر انتخاب شد. اطلاعات حاصل از این پرسشنامه‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی، توسط نرم افزار SPSS ۱۸ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: این مطالعه نشان داد که رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ نسبت به افراد غیر دیابتی پایین‌تر است ($p=0.04$). رضایت زناشویی و کیفیت زندگی در بیماران مرد مبتلا به دیابت نوع ۲ نسبت به زنان دیابتی بیشتر است ($p=0.02$). بین سه متغیر رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ نیز رابطه معناداری برقرار است و بر یکدیگر تاثیر دارند ($p=0.04$ و $r=0.55$). همچنین رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ با مدت ابتلا به دیابت رابطه معنادار داشته و هر چه مدت ابتلا فرد به دیابت طولانی‌تر، میزان رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی فرد کمتر بود ($p=0.04$ و $r=-0.24$). از طرفی هرچه میزان قند خون در فرد بالاتر بود، رضایت زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی در فرد کمتر بود ($p=0.03$ و $r=-0.36$).

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه این مطالعه نشان داد میزان رضایتمندی زناشویی، سلامت روان و کیفیت زندگی بیماران دیابتی نوع ۲ نسبت به افراد غیر دیابتی پایین‌تر می‌باشد و همچنین به دلیل شیوع بالای این بیماری، پیشنهاد می‌شود مداخلات روانشناختی و آموزش‌های لازم و کاربردی برای بیماران دیابتی جهت کاهش مشکلات روانشناختی و آسیب‌های ناشی از این بیماری انجام گردد.

وازگان کلیدی: رضایت زناشویی، سلامت روان، کیفیت زندگی، بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲.